

Vitaal dorp in de haven!

Wijkakkoord Pernis 2023-2026

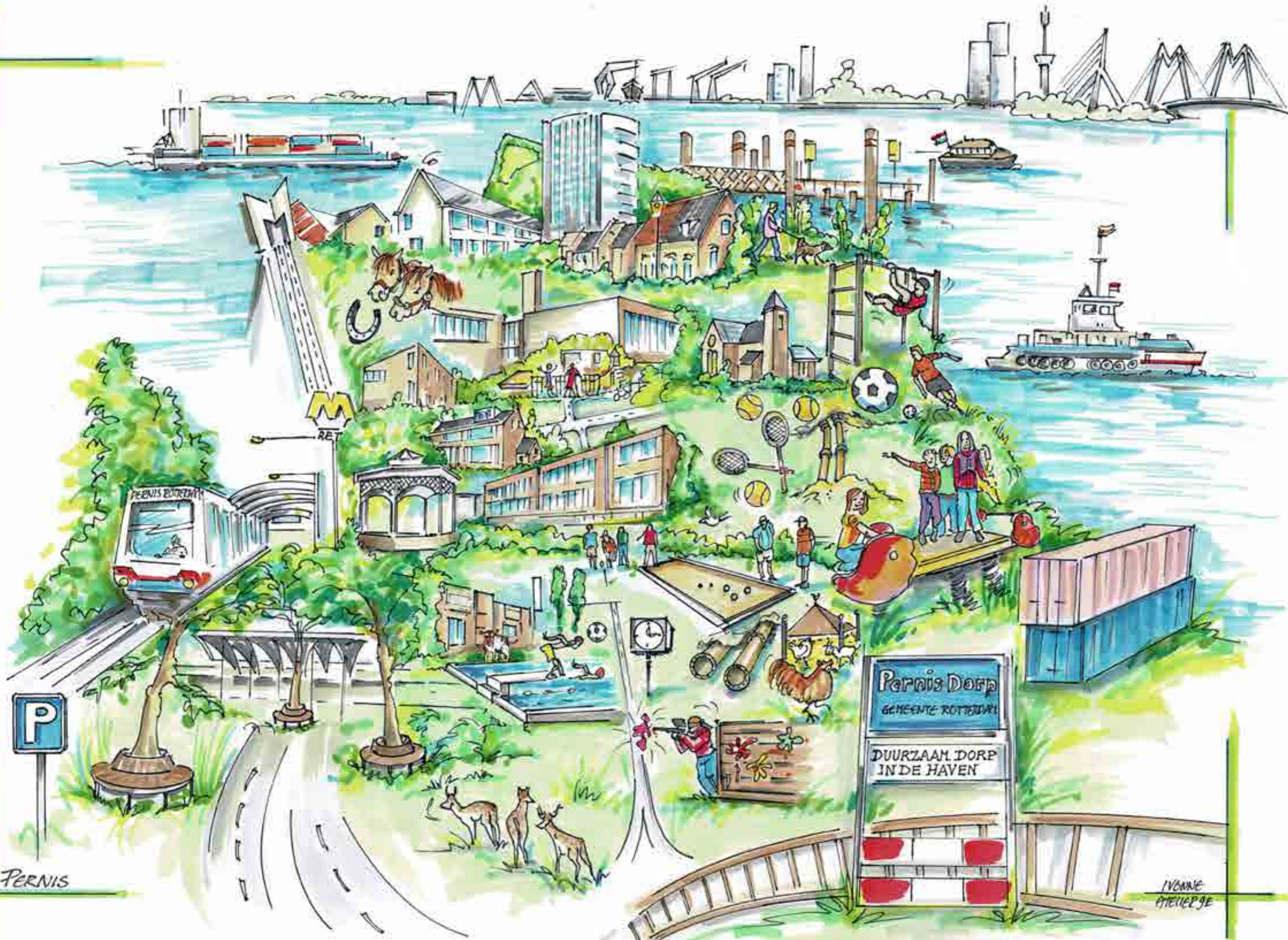

Gemeente
Rotterdam

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	
Inleiding en leeswijzer	
1.1 Algemene inleiding	6
1.2 Participatie	7
1.3 Kleine kernen	7
Hoofdstuk 2	
Beeld van de wijk	
2.1 Algemeen	8
2.2 Staat van de wijk/wijkprofiel	8
2.3 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse)	13
2.4 Samenvatting scores wijkprofiel (Staat van de wijk)	14
Hoofdstuk 3	
Ambitie	
3.1 Ambities, knelpunten, behoeften en wensen uit de wijk	16
3.2 Prioriteiten (wijkakkoord en kleine kernen)	22
3.3 Kader bewonersinitiatieven	22
3.4 Participatie stedelijke opgaven	23
Bijlages	
1 Staat van de wijk	24
2 Signalen uit de wijk	34
3 Participatiecirkel	40
4 Veiligheid en het wijkakkoord	42
5 Stedelijke opgaven van Stadsontwikkeling en ruimte voor afspraken over participatie in het wijkakkoord	48
6a Stedelijke opgaven Stadsbeheer algemeen	51
6b Stedelijke opgaven Stadsbeheer specifiek	53
7 Input bewoners Wijkakkoord Pernis 2022-2026	54

PERNIS

Pernis Dorp
GEMEENTE ROTTERDAM

DUURZAAM DORP
IN DE HAVEN

IVONNE
STEURGE

Hoofdstuk 1

Inleiding en leeswijzer

1.1 Algemene inleiding

Voor u ligt het concept-wijkakkoord. De kern van het plan is: Wat is nodig in de wijk Pernis om de (midden)langetermijnambitie en de opgaven/doelen op de korte(re) termijn te realiseren? Hieronder wordt schematisch weergegeven hoe het wijkakkoord eruitziet.

Het wijkakkoord bestaat uit een visiedeel voor vier jaar (wijkvisie) met een doorkijk naar de jaren daarna, een jaaractieplan en een overzicht van opgaven/projecten die landen in de wijk, waarover participatieafspraken gemaakt kunnen worden.

Het jaaractieplan zal via een vier-, acht- en twaalfmaandelijkse rapportage worden gemonitord.

Na het in concept vaststellen van het wijkplan en het jaaractieplan 2023 door de wijkraad, zal door de verschillende clusters worden gerekend om te bepalen wat er wel en niet uitgevoerd kan worden. Dit doen zij voor alle wijkraden. De uitkomsten hiervan zullen vervolgens worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

1.2 Participatie

Voor het wijkakkoord is huis-aan-huis een bewonersbrief verspreid en gevraagd wat bewoners vonden van de doelen van de huidige wijkagenda, of er nieuwe doelen toegevoegd moesten worden en wat prioriteit heeft. Daarnaast is gevraagd naar concrete initiatieven om de leefbaarheid van Pernis te verbeteren.

De opbrengst van deze participatie is besproken met de wijkraad/het Participatieplatform en waar mogelijk opgenomen in de wijkvisie en het jaaractieplan. Terugkoppeling aan de bewoners zal plaatsvinden via een bewonersbrief.

1.3 Kleine kernen

Sinds enkele jaren bestaat er een kleine kernen aanpak (Hoek van Holland, Pernis en Rozenburg). Het gebied Heijplaat heeft zich recent aangesloten bij deze aanpak. Dit om samen op te trekken met de andere kleine kernen en daarmee de eigenheid van de kernen met een eigen historie en identiteit duidelijk naar voren te brengen binnen de gemeente. Binnen het nieuwe college van burgemeester en wethouders is er een wethouder die zich specifiek inspant voor de kleine kernen.

De kleine kernen zijn dorpen die bij Rotterdam horen, maar relatief geïsoleerd liggen buiten het stadscentrum. Door demografische ontwikkelingen (vergrijzing), afnemende werkgelegenheid in de haven, (gedeeltelijk) een verouderde woningmarkt en een onaantrekkelijk imago, sijpelt de vitaliteit uit de lokale gemeenschappen langzaam weg. De afgelopen jaren hebben de voormalige gebiedscommissies daarom gezamenlijk bij het gemeentebestuur gepleit voor een op maat gesneden beleid. Dit is nodig om de weerbaarheid te versterken en een aantal zorgen aan te pakken, bijvoorbeeld op het gebied van lokale communicatie, sportvoorzieningen en zorg en welzijn.

Bovendien vereisen krimp (in sommige gebieden) en bereikbaarheid de nodige aandacht, naast de economie (detailhandel), wonen en onderwijs. Maar dat is niet het enige. In de vier dorpen liggen ook gigantische kansen voor het grijpen; letterlijk en figuurlijk buitenkansen! Voor toerisme, natuur en recreatie. Maar ook voor de ontwikkeling van duurzaamheid en de zo actuele en noodzakelijke energietransitie. Het gemeentebestuur heeft gehoor gegeven aan de roep om een maatwerk aanpak voor de havendorpen. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de dorpen niet op eenzelfde manier kunnen worden behandeld. Om een optimaal resultaat te kunnen bereiken, moet de eigenheid altijd voorop blijven staan. Hoewel het proces van het wijkakkoord op zichzelf staat, is er een grote overlap met het uitvoeringsprogramma kleine kernen.

Hoofdstuk 2

Beeld van de wijk

2.1 Algemeen

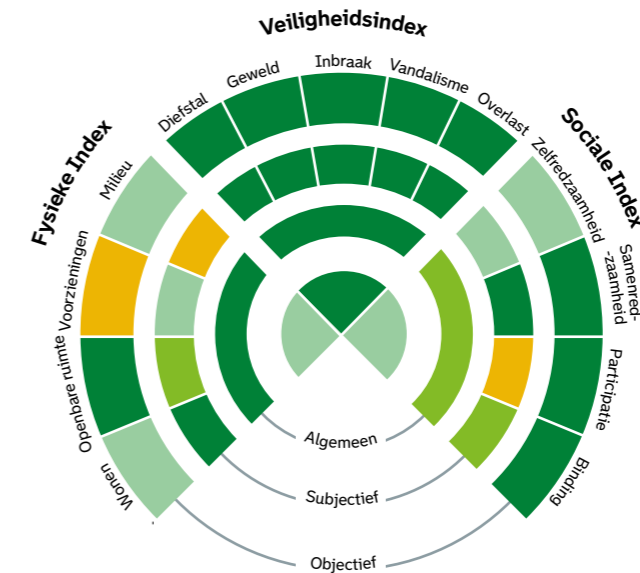
Pernis is een tuindorp aan de zuidkant van Rotterdam. Het is er relatief rustig en gemoedelijk. Het beschikt over relatief veel groen en een interessante waterkant. Pernis telt 4.886 inwoners en 2.224 woningen. Van de inwoners is 20% 65+ (Rotterdam 16%) en heeft 78% geen migratieachtergrond (Rotterdam 47%). Naar verwachting zal deze bestuursperiode net niet de 5000e inwoner welkom worden geheten.

Het particuliere woningbezit is hoog: ongeveer 65%. Pernis is letterlijk een dorp in de haven, omsloten door de Nieuwe Maas, de industriegebieden en de rijkswegen A4 en A15 en de Betuwe spoorlijn. Met de metro is het slechts twintig minuten naar het centrum van Rotterdam. De groene gordel, de historische lintbebouwing en de ligging aan het water maken Pernis tot een aantrekkelijk dorp om te wonen en te recreëren.

In het Pernisse Park aan de zuidkant van Pernis bevinden zich onder andere de Wijkspportvoorziening/hetHuis van de Wijk, het openluchtzwembad, een speeltuin en een kinderboerderij, tennisbanen en voetbalvelden. Binnen het historisch lint zijn voornamelijk eengezinswoningen te vinden en enkele appartementencomplexen. Aan de waterkant staat een woontoren met een schitterend uitzicht op de rivier en een appartementencomplex. Pernis heeft naar verhouding weinig inwoners met een niet-westerse achtergrond. Het dorpse karakter van Pernis komt tot uiting in een actief verenigingsleven met diverse sportclubs en vele activiteiten die enthousiaste bewoners voor het hele dorp organiseren.

2.2 Staat van de wijk/wijkprofiel

Op de volgende pagina's wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste gegevens van Pernis. Deze gegevens zijn afkomstig van het wijkprofiel Rotterdam (wijkprofiel.rotterdam.nl). Een uitgebreide beschrijving van de cijfers van Pernis vindt u in de bijlage Staat van de wijk.

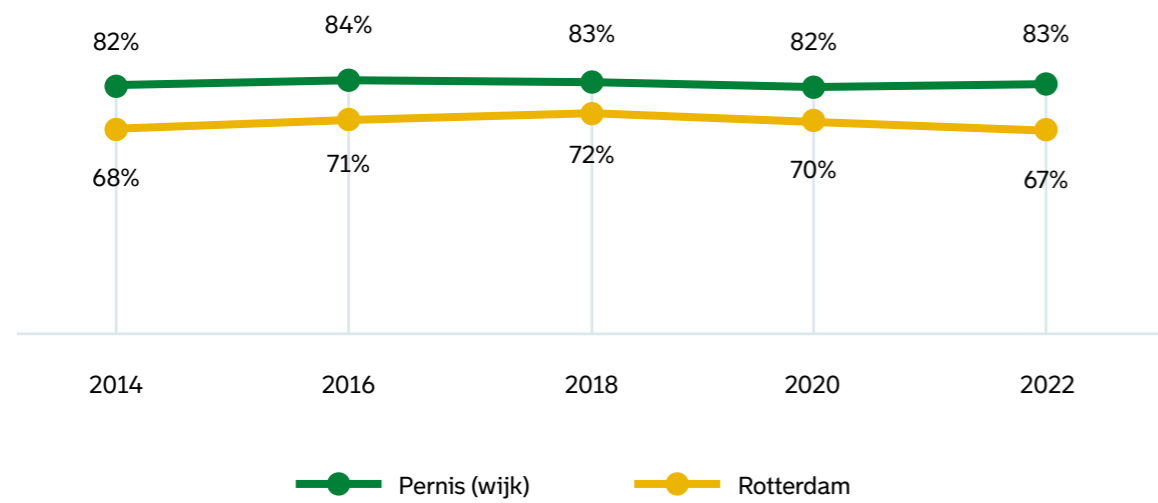
Wijkprofiel Pernis

Bevolking

- In Pernis wonen 4.886 inwoners.
- 11% in Pernis heeft een niet-westerse migratieachtergrond. 78% in Pernis heeft geen migratieachtergrond.
- De leeftijdsamenstelling van Pernis komt relatief goed overeen met het gemiddelde van Rotterdam.
- Pernis kent relatief weinig eenpersoonshuishoudens (34%).

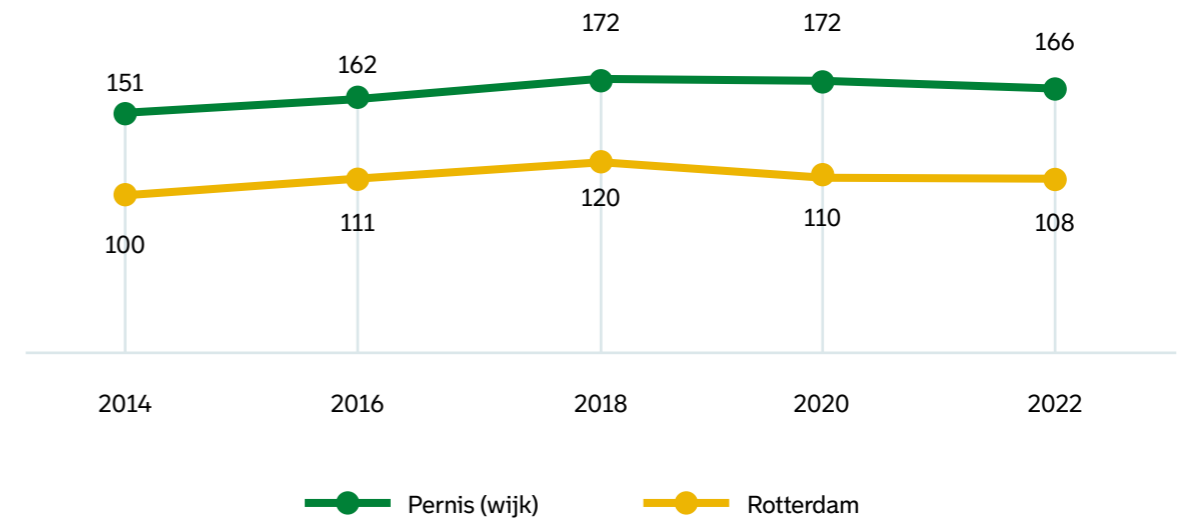
Fysiek (Woningen, openbare ruimte en voorzieningen)

- In Pernis is 21% van de woningen in beheer van woningcorporaties. Is 67% van de woningen in bezit van een eigenaar-bewoner en is 13% particuliere huur.
- De gemiddelde WOZ-waarde per m² in Pernis ligt met € 2.225 onder het gemiddelde van Rotterdam (€ 2.712).
- Het percentage kwetsbare meergezinswoningen (0%) ligt lager dan het gemiddelde in Rotterdam (23%). Dit percentage is de afgelopen jaren gelijk gebleven.
- 83% van de inwoners is tevreden over de huidige woonsituatie.
- Het percentage kleine eengezinswoningen met een woonoppervlak van minder dan 75m² is in Pernis 24% (3% in Rotterdam). Deze kleine woningen hebben een relatief kwetsbare positie (in de toekomst) op de woningmarkt, omdat ze vaak niet aan de eisen van de tijd voldoen.
- Het percentage huishoudens dat tevreden is met het aanbod van voorzieningen (64%) ligt boven het gemiddelde van Rotterdam (48%). Deze voorzieningen staan wel onder druk. Als een voorziening verdwijnt komt er niet snel een nieuwe voor terug.

% inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie

- 81% van de huishoudens geeft aan dat openbaar vervoer (ruim) voldoende aanwezig is in Pernis. Het behouden van de spitslijn blijft wel een aandachtspunt.
- De waardering van bewoners over de kwaliteit van de openbare ruimte ligt hoger dan het gemiddelde van Rotterdam (88) met een score van 90. De openbare ruimte (subjectief) gaat net als gemiddeld Rotterdam al jaren naar beneden en ligt dan ook bijna gelijk (Pernis 2022: 90, Rotterdam 2022: 88). De ervaren overlast van rommel en vuil door de jaren heen loopt hier gelijk op met Rotterdam.
- Inwoners ervaren met name overlast door hondenpoep op straat en zijn ontevreden over het onderhoud van fietspaden en stoepen.
- In Pernis bevindt 78% van de woningen zich in een geluidscontour vanaf 55 decibel (55% in Rotterdam). 19% van de huishoudens geeft aan zelf veel overlast te ervaren van stank veroorzaakt door bedrijven en/of industrie. In geheel Rotterdam ligt het gemiddelde op 3%. 18% van de huishoudens geeft aan geluidsoverlast van bedrijvigheid te ervaren (Rotterdam 5%). Geluidsoverlast, maar ook andere milieuoverlast vanuit de omgeving is een constant zorgpunt.

Veiligheidsbeleving (index)

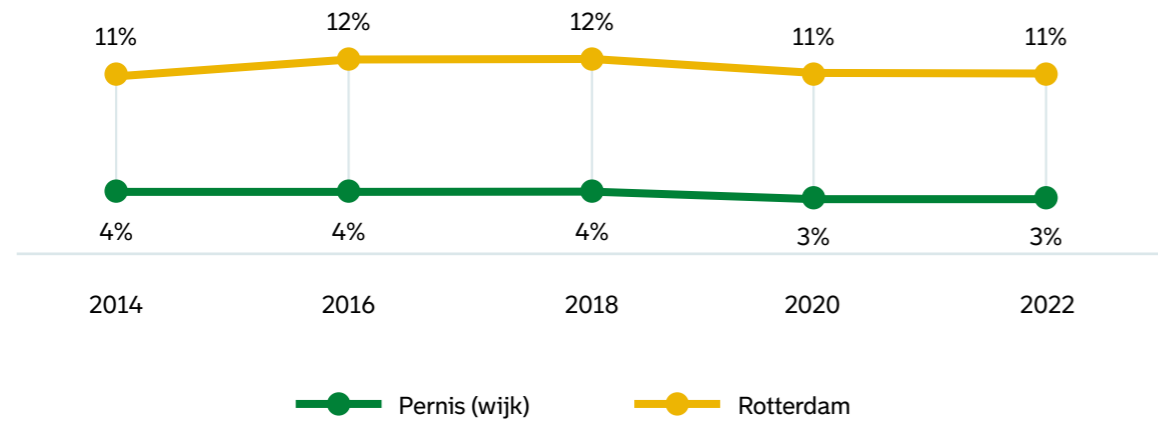
Veiligheid

- Inwoners in Pernis voelen zich relatief vaak veilig. De algemene veiligheidsbeleving in Pernis is 166 en ligt daarmee hoger dan het Rotterdams gemiddelde (108).
- De veiligheidsindex scoort ruim boven het gemiddelde van Rotterdam en komt redelijk overeen met de andere kleine kernen. Toch worden door het jaar heen zaken gemeld in verschillende overleggen over jongeren- en drugsoverlast. Voor een goed inzicht in de problematiek is het noodzakelijk dat meldingen worden gedaan bij de betreffende instanties.
- Het aantal overlastmeldingen per 1.000 inwoners is met 20 lager dan het Rotterdams gemiddelde (57).

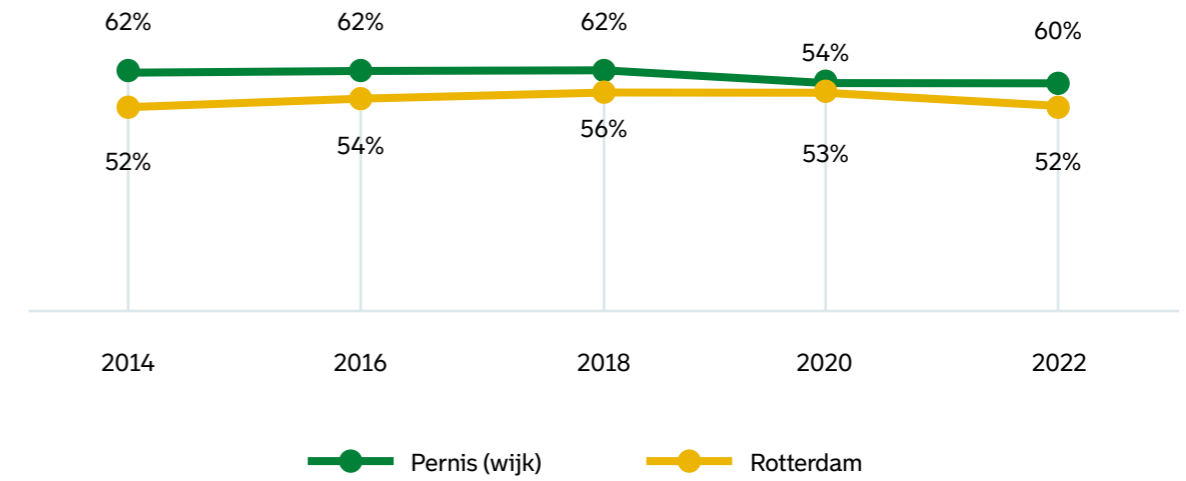
Werk en inkomen

- Het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen in Pernis is met € 30.600 net boven het Rotterdams gemiddelde (€ 29.000).
- Het percentage inwoners met een laag inkomen (6%) ligt onder het Rotterdams gemiddelde (19%).
- Het percentage huishoudens (3%)¹ met een bijstandsuitkering ligt onder het Rotterdams gemiddelde (11%).

¹ In het Wijkprofiel wordt het percentage inwoners dat een bijstandsuitkering heeft op huishoudensniveau gemeten. Daarom kan het percentage dat hier wordt gerapporteerd en gedeuid afwijken van de cijfers die cluster Werk en inkomen rapporteert.

% huishoudens met een bijstandsuitkering

% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt

Sociaal

- Het percentage jongeren met een startkwalificatie (56,8%) ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (62,6%).
- Pernis kent een lager percentage (1,5%) nieuwe voortijdige schoolverlaters (12 tot en met 22-jarigen) dan het Rotterdamse gemiddelde. Dit lijkt een gevolg te zijn van een iets andere bevolkingsopbouw. Daarnaast vinden jongeren uit Pernis gemakkelijker een baan en verlaten ze daarom voortijdig hun opleiding. Meer jongeren volgen mbo en daar verlaten jongeren eerder hun opleiding.
- 77% van de inwoners is tevreden met de kwaliteit van hun leven. Het algemene oordeel over de kwaliteit van het leven is 92. Dit ligt gelijk aan het gemiddelde van Rotterdam (93). Deze score is gedaald ten opzichte van 2020 (108).
- 25% van de inwoners ervaart een slechte gezondheid. Dat is meer dan gemiddeld in Rotterdam (19%). 11% zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren (Rotterdam: 8%).
- Bewoners van Pernis sporten gemiddeld meer per week (61%) dan bewoners van andere wijken (55%). Pernissers zijn meer gaan sporten in 2022 dan in 2020 (42%).
- In Pernis zijn de cijfers op het gebied van zelfredzaamheid hetzelfde gebleven als in 2020.
- De score voor subjectieve samenredzaamheid is in Pernis toegenomen sinds 2020. De score voor objectieve samenredzaamheid is ook toegenomen sinds 2020.
- 21% van de inwoners van Pernis verleent mantelzorg. 60% verleent burenhulp.
- 20% van de bewoners is actief in een bewonersinitiatief. Het gemiddelde van Rotterdam is 20%.

Binnen de sociale index is een achteruitgang (gemeentebreed) waar te nemen op het gebied van Participatie (subjectief). Dit thema gaat erover hoe bewoners de eigen participatie in de samenleving persoonlijk beleven. Het geeft een beeld van het oordeel van bewoners over hoe zij zelf meedoen in de samenleving en ook de vraag of zij zich in de samenleving geaccepteerd voelen. Het gaat hier om twee dingen: 1) oordeel over de eigen deelname aan de samenleving (dit is in Pernis gedaald van 110 in 2020 naar 72 in 2022 en in Rotterdam van 86 in 2020 naar 72 in 2022) en 2) oordeel over de ervaren discriminatie (dit is zowel in Rotterdam als in Pernis met enkele punten teruggelopen). Vooral nog wordt aangenomen dat de coronaperiode hier een belangrijke rol in heeft gespeeld.

2.3 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse)

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veiligheidsindex ▪ Kindvriendelijk ▪ Goed bereikbaar, centraal in stadsregio ▪ Unieke ligging aan rivier, in haven, bij stad ▪ Groen woonmilieu, cultuurhistorie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Variatie woningaanbod: veel kleine verouderde woningen (wijkprofiel, kleine kernen) ▪ Overmatig alcoholgebruik (+drugs) jeugd ▪ Beperkte activiteiten voor jeugd ▪ Imago
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duurzaamheid(transition) ▪ Beter benutten ligging en kwaliteiten ▪ Ontwikkelen dagtoerisme ▪ Vervoer over water (kleine kernen) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorzieningen (onder andere winkels, verenigingen) ▪ Milieudruk (onder andere hoge windmolens, geluidshinder)

2.4 Samenvatting scores wijkprofiel (Staat van de wijk)

Sterkten

Pernis is een veilige en kindvriendelijke wijk van Rotterdam. Over de weg, het water en over het (metro)spoor is Pernis goed bereikbaar. Het is een aantrekkelijk groen dorp om te wonen en te recreëren. De centrale ligging in de regio, de omliggende (haven) bedrijvigheid en de nabijheid van grootstedelijke voorzieningen dragen bij aan het unieke karakter van het dorp en biedt werkgelegenheid in de (directe) omgeving. Pernissers hechten veel waarde aan goede, gezellige, intensieve en sociale contacten in de buurt waar ze wonen.

Zwakten

Pernis heeft veel eengezinswoningen die klein zijn en niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. Het is lastig om in Pernis een wooncarrière te maken. Hoewel veel inwoners lid zijn van een vereniging, hebben sommige verenigingen het lastig om hun ledental te behouden of uit te breiden. Ook heeft de vergrijzing een negatief effect op het ledenaantal en kader van verschillende verenigingen. De recente energiecrisis heeft naast een directe impact op bewoners ook een extra grote negatieve impact op de verenigingen en voorzieningen.

De Pernissers drinken in verhouding tot het Rotterdams gemiddelde meer alcohol. Ook het gebruik van tabak en drugs door jongeren ligt boven het Rotterdams gemiddelde. Hoewel Pernis absoluut goed scoort op de veiligheidsindex, komt door de jaren heen (jongeren) overlast wel voor. Verder kan de ligging van het dorp gezien worden als een zwakte. Pernis ligt midden in het havengebied. Dat maakt het dorp kwetsbaar voor calamiteiten. Als laatste kan worden opgemerkt dat het imago van Pernis buiten het dorp niet altijd positief is.

Kansen

Voor Pernis biedt de duurzaamheid(transition) van de directe omgeving kansen. Windmolens kunnen een bijdrage leveren aan deze transitie. Echter de nu voorgestelde grote circa 250 meter hoge windmolens passen niet bij de omvang en het karakter van het dorp. De ontwikkeling van de woningbouwlocatie Madroelpark biedt een kans om nieuwe gezinnen aan te trekken, die bijdragen aan het in stand houden van verenigingen en voorzieningen. Daarnaast biedt ook de ontwikkeling van de Velsenaerstraat/Havenlicht en Waterschip en omgeving kansen voor doorstroming op de woningmarkt en het verder uitbouwen van een ouderen zorgzone met een ouderenhuis.

Verder biedt het ook kansen om Pernis aan te sluiten op het netwerk van (recreatieve) water-, wandel- en fietsvoorzieningen (duurzame mobiliteit) en te betrekken bij de levendige stad. Ook liggen er kansen in de omgeving om walstroom uit te breiden/aan te leggen. Uitgangspunt voor nu maar zeker ook voor de lange termijn is dat projecten aan elkaar worden geknoopt (werk met werk).

Bedreigingen

Pernis had eind jaren '70 7.500 inwoners. Door gezinsverdunding is het aantal inwoners begin jaren '90 teruggelopen tot circa 4.600 inwoners. Hierdoor zijn de voorzieningen en verenigingen onder druk komen te staan en verdwenen. Veranderend koopgedrag (online) heeft ook zijn effect (gehad) op de detailhandel in Pernis. Gelukkig is er op dit moment geen leegstand, maar leegstand blijft wel op de loer liggen. Zoals hiernaast al is aangegeven, is het van belang dat woningbouw wordt gerealiseerd om bedreigingen verder af te kunnen wenden. Ook de hiernaast genoemde kans op het gebied van duurzaamheid(transition) met hoge windmolens kent wel zijn grenzen. Ook maken de inwoners zich zorgen om de gaswinning onder Pernis. Een laatste grote constante bedreiging vormt de hoge milieubelasting (onder andere geluidshinder) als gevolg van het Waal-Eemhavengebied, de petrochemische industrie (onder andere Vondelingenplaat) en de toenemende infrastructuur (onder andere A4 noord en zuid).

Hoofdstuk 3

Ambitie

3.1 Ambities, knelpunten, behoeften en wensen uit de wijk

In dit hoofdstuk is te lezen hoe de ambitie voor de lange termijn wordt vertaald in opgaven, doelen, resultaten en uiteindelijk in concrete acties in het jaaractieplan 2023. Dit actieplan moet in 2024 worden uitgevoerd. Dit wordt hieronder schematisch weergegeven.

De ambitie voor Pernis voor de aankomende vier jaar en de middellange termijn van tien jaar kan het beste worden omschreven als:

Pernis vitaal duurzaam dorp!

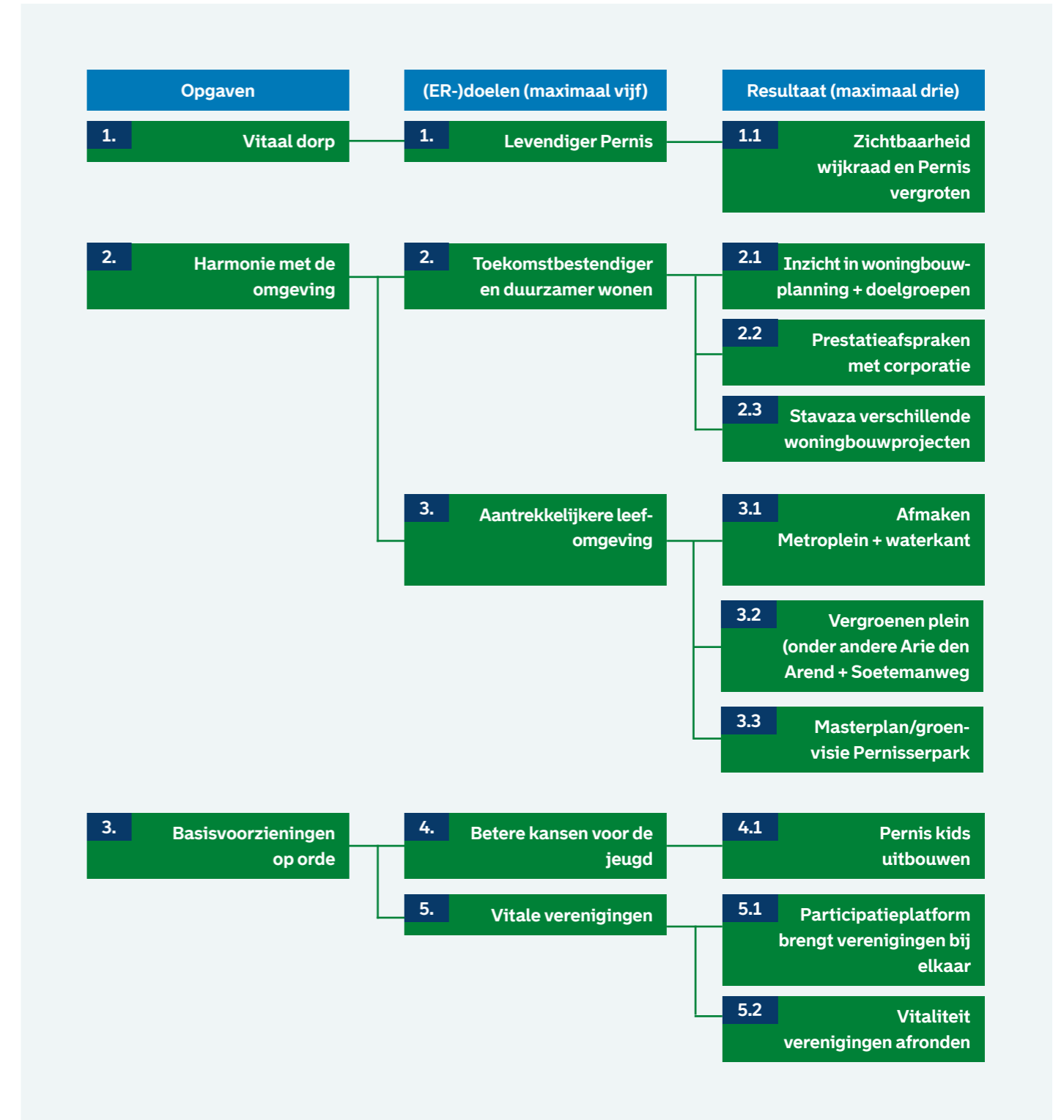
Pernis is en blijft een vitaal dorp waar inwoners van alle leeftijdscategorieën in harmonie met hun omgeving samenleven (haven en industrie) en waar de basisvoorzieningen op orde zijn.

De eerder genoemde ambitie kan vertaald worden in drie (hoofd)opgaven.

Vitaal dorp

Pernis is momenteel een vitaal dorp, maar zal dat in de toekomst ook moeten blijven. Het inwonertal is in de jaren 1970-1990 teruggelopen van rond de 7.000 naar ongeveer 4.600. Met het toevoegen van circa 200 woningen tussen 2004 en 2007 is het inwonertal gestabiliseerd op circa 4.800 inwoners. De eerdergenoemde afname heeft gevolgen gehad voor het voorzieningenpeil in het dorp. Daarnaast wonen in Pernis relatief veel ouderen en jeugd. Het is lastig om een wooncarrière te doorlopen. Het voornaamste doel is het inwonertal van 5.000 inwoners te bereiken en te behouden. Door middel van sloop en nieuwbouw kan meer variëteit in het woningaanbod worden gecreëerd. Hierdoor kunnen huidige bewoners een wooncarrière binnen Pernis maken en kunnen ook nieuwe inwoners worden aangetrokken. Het gewenste inwonertal zal op peil blijven en draagt hiermee bij aan het vitale dorp. Op de (midden)lange termijn spelen zaken als woningbouw op bijvoorbeeld de Loswal en het realiseren van een sportpark op Robbenoord. Zodra de omgevingswet is ingevoerd zal invulling gegeven moeten worden hoe toekomstige ontwikkelingen vanuit het huidige bestemmingsplan geborgd kunnen worden.

Niet alleen de nieuwe bewoners moeten prettig kunnen wonen, ook ouderen die geboren en getogen zijn in het dorp moeten kunnen blijven wonen in een geschikte woning met voorzieningen dichtbij (ouderenzorgzone/ouderenhub), zoals bijvoorbeeld een maaltijdvoorziening of spelactiviteiten.

Harmonie met de omgeving

De ligging van Pernis is uniek. Het dorp is omringd door haven en industrie. De milieudruk is hoog en de ligging maakt Pernis kwetsbaar voor eventuele calamiteiten. Ter compensatie van de milieudruk heeft Pernis het nodige groen rondom het dorp. Om het dorp ligt een groene gordel, waar volop mogelijkheden zijn om te sporten en te recreëren. Het is van groot belang dat de balans tussen milieu en omgeving behouden blijft. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning met de omgeving. De uitdaging is wel het park op niveau te krijgen en te houden. Hierbij passen geen hoge windmolens van 250 meter en ook geen gaswinning onder Pernis. Verder is het belangrijk dat ook in de toekomst een goede samenwerking met omliggende bedrijven en partners blijft bestaan om in harmonie te kunnen samenleven. Zeker gezien de toenemende industrie, havenactiviteiten en infrastructuur. Uitgangspunt is dat de omvang van het groen in Pernis gehandhaafd blijft dan wel wordt vergroot, met bijvoorbeeld extra vergroening of het toevoegen van bomen. Ook de duurzaamheid (stransitie) speelt hierin een belangrijke rol, onder andere groen in de kern.

Basisvoorzieningen op orde

Pernis heeft een rijk verenigingsleven dat onder druk staat en beschikt over basisvoorzieningen. Gezien de ligging van Pernis zijn de inwoners van oudsher georiënteerd op voorzieningen in het dorp. Om deze voorzieningen in de toekomst te kunnen behouden, is het van belang dat het bovengenoemde inwoneraantal van 5.000 wordt gerealiseerd. Naast de fysieke voorzieningen moeten verenigingen ook specifiek kijken hoe ze de jeugd aan hun vereniging kunnen blijven binden. Met voldoende inwoners is het mogelijk om een vitaal dorp te blijven waar de basisvoorzieningen op orde zijn.

De drie hierboven beschreven opgaven leiden tot vijf (ER-)doelen met bijbehorend resultaat/bijbehorende resultaten.

Doel 1

LevendigER Pernis

Voor buitenstaanders is Pernis vaak letterlijk en figuurlijk een gesloten dorp. Dit terwijl de Pernissers zelf trots zijn op hun dorp en het graag willen laten zien. Voor de aankomende vier jaren is het doel om buitenstaanders, maar ook ambtenaren en verenigingen van de andere kleine kernen meer met Pernis kennis te laten maken. Ook de wijkhub die in 2023 wordt gerealiseerd draagt hieraan bij. Dit kan ook bijdragen aan het herstellen van het vertrouwen in de lokale overheid. Een eerste kennismaking met dit mooie dorp zal hopelijk ook leiden tot het verleiden van toekomstige nieuwe bewoners. Hierbij kan gedacht worden aan 'De dag van Pernis' met vrijwilligers en verenigingen om het dorpsgevoel en de participatie te vergroten. Niet alleen op het Madroelpark zullen nieuwe inwoners van buiten Pernis neerstrijken, ook op andere plekken in het dorp zullen inwoners komen wonen, die van oudsher geen binding hebben met het dorp.

Resultaat

Een belangrijke stap om inwoners mee te laten doen en participatie te bevorderen is het vergroten van de zichtbaarheid van de wijkraad. Vanuit deze gedachte organiseert zij inloop/kennismakingsbijeenkomsten in het Huis van de wijk. Ook kunnen hierdoor nieuwe aanvragers voor een bewonersinitiatief worden bereikt. De ambtenaren die voor het gebied werken dragen bij aan de zichtbaarheid van het dorp, ook in de communicatie van de kleine kernen en aan het vertrouwen in de gemeente.

Doel 2

ToekomstbestendigER en duurzamER wonen

Voor een goed functionerend dorp is het van belang dat inwoners er een wooncarrière kunnen maken. Dit houdt in dat je als starter op de woningmarkt terecht kan en dat je voor een eerste woning niet het dorp moet verlaten. Een goede mix van koop en huur is hierbij uitgangspunt. Daarnaast is beschikbaarheid van een kleine of grotere eengezinswoning voor jonge gezinnen noodzakelijk. Planvorming op het Madroelpark is hiervoor prioriteit. Hierbij is ook een 2e ontsluiting richting de Bakkeroordseweg is van belang. Ook het doortrekken van de waterbus draagt bij aan deze ontwikkeling. Als sluitstuk in de wooncarrière zijn voldoende ouderenwoningen en levensloopbestendige woningen nodig, zodat Pernissers die hun hele leven in Pernis hebben gewoond niet alsnog het dorp moeten verlaten om een geschikte woning te vinden. Voor een aantrekkelijker Pernis zal naast nieuwbouw (grotere en diverse eengezinswoningen) ook een plan gemaakt moeten worden hoe wordt omgegaan met de kleine (< 75 m²) eengezinswoningen. Deze woningen zullen in de toekomst incourant worden.

Resultaat

Duidelijke afspraken maken met verschillende betrokken partijen voor welke doelgroep(en) op de verschillende locaties gebouwd gaat worden en welke planning hierbij hoort. Het is voor bewoners die zowel op korte, maar ook op langere termijn willen verhuizen belangrijk om te weten of zij hierop kunnen inspelen.

Doel 3

AantrekkelijkERE leefomgeving

Pernis ligt van oudsher in een van de meest milieubelaste gebieden van Nederland. De groene gordel om Pernis die in de vorige eeuw is aangelegd fungeert als buffer ten opzichte van de industrie en haven en is het dichtstbijzijnde recreatiegebied. Elementen in het park zijn inmiddels aan vervanging toe. Ook worden opmerkingen gemaakt over het beheer en onderhoud. Hierbij komt ook de vraag naar voren hoe het park maximaal aantrekkelijk en veilig kan worden benut.

Bij het maken van een wooncarrière in het gebied is het ook van belang dat voorzieningen op orde zijn en dat het aantrekkelijk is om er te verblijven en nieuwe inwoners aan te trekken. Het aanpakken van het Arie den Arendplein, metroplein en de waterkant zijn hierbij onlosmakelijke schakels.

Resultaat

Het metroplein en de waterkant zijn twee van de drie (hoofd)entrees van het dorp. Zowel aan de waterkant als op het metroplein is een begin gemaakt met de (her)ontwikkeling. Gezien de langere looptijd van deze projecten is het noodzakelijk dat deze zo spoedig mogelijk worden afgerond. Daarnaast is het vanuit de duurzaamheidsgedachte ook van belang dat andere pleinen groener worden (onder andere dorpsbreed tegengaan hittestress) en dat een visie wordt ontwikkeld voor het Pernisserpark.

Doel 4

BetERe kansen voor de jeugd

Vanuit de gedachte 'de jeugd heeft de toekomst' dient het niet alleen voor jongeren aantrekkelijk te zijn om op te groeien tot grofweg het achttiende levensjaar, maar moeten de jongeren die in Pernis willen blijven wonen ook een wooncarrière kunnen maken.

In de toekomst en in deze nieuwe economische tijd blijft het de vraag hoe de werkgelegenheid zich in de (nabije) toekomst zal ontwikkelen. Maar meer dan op andere vlakken zal hier een vinger aan de pols gehouden moeten worden en moet gekeken worden hoe kinderen op de basisschool zo goed mogelijk op hun toekomst kunnen worden voorbereid. Hiervoor is het van belang Pernis kids verder uit te bouwen. Pernis kids is een samenwerkingsverband tussen verschillende gemeentelijke onderdelen, scholen, politie en brandweer. Een punt van aandacht is en blijft het drugs- en alcoholgebruik onder jongeren. Een gezamenlijke aanpak met de Directie Veiligheid, het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, de gebiedsorganisatie en de verenigingen in het dorp, moet de jeugd en jongeren van Pernis een goede basis geven.

Resultaat

Welzijnsaanbieder DOCK heeft voor de aankomende zes jaar een nieuwe welzijnsopdracht gekregen. Gezamenlijk met de nieuwe jongerenwerker zal gekeken worden waar de jeugd van Pernis behoefte aan heeft en hoe dit is te organiseren. Samen worden concrete acties geformuleerd voor de aankomende jaren om drugs en alcohol onder jongeren te verminderen.

Doel 5

Vitale verenigingen

Pernis kent een redelijk groot aanbod van verenigingen op het gebied van sport en cultuur. Voor een vereniging is het belangrijk dat zij voldoende leden hebben, zodat hun voortbestaan is gewaarborgd. Daarnaast liggen er ook binnen het dorp kansen om nieuwe verenigingen op te zetten, zoals bijvoorbeeld de paintballvereniging. Vaak zijn verenigingen met dezelfde zaken bezig (bijvoorbeeld een subsidieaanvraag, de energiecrisis). In het gebied liggen dan ook kansen om de samenwerking tussen de verenigingen te bevorderen.

Resultaat

Deze bestuursperiode is met alle verenigingen gesproken en bepaald wat nodig is om vitaal te blijven voor de aankomende vijf tot tien jaar. Hierbij wordt gekeken waar samenwerking vergroot kan worden.

3.2 Prioriteiten (wijkakkoord en kleine kernen)

- Woningbouw (ontwikkeling Madroelpark, Velsenaerstraat/Waterschip en Arie den Arendplein).
- Lopende projecten waterkant + metroplein.
- Vitaal en toekomstbestendig verenigingsleven (fysiek en sociaal).

3.3 Kader bewonersinitiatieven

Op dit moment wordt het proces van bewonersinitiatieven geëvalueerd. Vooralsnog kan de wijkraad een kader stellen waaraan bewonersinitiatieven getoetst kunnen worden. In Pernis wordt het volgende kader gehanteerd.

Samenwerking

Uitgangspunt voor de bewonersinitiatieven is dat een bewonersinitiatief bijdraagt aan de sociale samenhang en binding in het dorp. Het is wenselijk dat samenwerking plaatsvindt met het Huis van de Wijk en andere verenigingen om ook hier de sociale binding en samenwerking tussen organisaties in het dorp te vergroten en te versterken. Activiteiten mogen niet met elkaar conflicteren (dag en tijdstip) of een gelijk karakter hebben. Gezien het beperkte budget voor (kleine) bewonersinitiatieven, wordt zoveel mogelijk geprobeerd verschillende aanvragers te stimuleren een initiatief in te dienen, zodat een gevarieerd aanbod van activiteiten ontstaat.

Aanvraag en budget

De wijkraad wil vooral kleine(re) initiatieven stimuleren en maximeert de aanvragen op € 10.000 per aanvraag. Een duidelijke begroting staat voorop, waarbij een bijdrage van de wijkraad de sluitpost is van de aanvraag. Ook dient duidelijk te zijn welke andere subsidies en sponsorbedragen zijn aangevraagd, dan wel zijn toegekend. Wanneer andere subsidies of sponsorbedragen worden toegekend, dienen deze in mindering te worden gebracht op de bijdrage van de wijkraad, dan wel worden teruggestort naar de wijkraad. Dit geldt ook voor toekenning van subsidies en/of sponsorgelden nadat de wijkraad een initiatief heeft goed gekeurd. Voor een goede beoordeling van een aanvraag is het wenselijk dat initiatiefnemers het idee komen toelichten aan de wijkraad, zodat eventuele vragen kunnen worden beantwoord. Verder is het van belang dat samenwerking plaatsvindt met lokale ondernemers en organisaties. Uitgangspunt is dat vijftig procent van de uitgaven (indien beschikbaar) bij lokale ondernemers/organisaties wordt besteed.

Toegankelijkheid

Uitgangspunt voor een bewonersinitiatief is dat een activiteit op een openbare (onder andere het Arie den Arendplein is het evenementenplein, Huis van de Wijk, de waterkant), toegankelijke locatie wordt gehouden. Hierbij dienen alle voorzieningen voor iedereen (inclusief ouderen en mindervaliden) aanwezig en toegankelijk te zijn. Ook is het van belang dat de (persoonlijke) veiligheid van de activiteit en deelnemers goed is gewaarborgd.

Overige aandachtspunten

Bewonersinitiatieven die belangrijk zijn voor de wijk dienen zeker doorgang te vinden, dit zijn: Koningsdag, 4 mei Herdenking, Sinterklaas, Tuinkeuring, activiteiten voor ouderen en lichtjesavond. Verder zal eind volgend jaar door de wijkraad het kader bewonersinitiatieven worden geëvalueerd en zo nodig aangepast.

3.4 Participatie stedelijke opgaven

In het wijkakkoord kunnen afspraken gemaakt worden over de participatie van de stedelijke projecten die landen in het gebied. In de bijlagen 4 tot en met 7 staat per cluster in het algemeen en beperkt concreet wat er de aankomende periode landt in het gebied. Dit kan nog wijzigen omdat beleid/programma's en projecten nog in ontwikkeling zijn en het pas later bekend wordt wanneer concrete afspraken gemaakt kunnen worden (met name Maatschappelijke Ontwikkeling). In bijlage 3 worden de verschillende vormen van participatie beschreven.

Bijlage 1

Staat van de wijk

Inleiding

Sinds 2 november 2021 is de verordening op de Wijkraden 2022 van kracht. Met het nieuwe bestuursmodel krijgen de wijken meer zeggenschap over de inzet van middelen en de opgaven in de wijk. Om te bepalen welke opgaven er spelen, is er onder andere inzicht nodig in hoe de 39 wijken van Rotterdam eraan toe zijn. Elke wijk is namelijk uniek en kent haar eigen uitdagingen, sterktes en zwaktes. Met de Staat van de wijk zet de gemeente een eerste stap om het gesprek over de wijk met de wijkraad en de wijk zelf te voeren.

Deze versie van de Staat van de wijk is gebaseerd op een combinatie van data over de wijk en de inzichten van experts en wijkprofessionals werkzaam bij de gemeente Rotterdam. Het product zelf is nog niet af. De Staat van de wijk moet namelijk nog worden verrijkt door de gesprekken die gaan worden gevoerd met de wijkraad, de wijk en haar inwoners. Door deze werkwijze ontstaat er een gedeeld beeld van de wijk waar iedereen zich in kan herkennen.

De Staat van de wijk gaat landen in het wijkakkoord. Het document waarin de wijkraden, samen met de gemeente en andere belangrijke wijkpartners afspraken maken over welke opgaven in de wijk belangrijk zijn.

Wijktypering

Elke wijk heeft eigen unieke kenmerken, geschiedenis, ligging en sfeer. Deze worden kort weergegeven in de Wijktypering. Bovendien wordt er teruggeblikt op vorige wijkagenda's, de uitdagingen en successen.

Pernis

Pernis is een tuindorp aan de zuidkant van Rotterdam. Het is er rustig en gemoedelijk. Het beschikt over veel groen en een interessante waterkant. Pernis telt 4886 inwoners (2015: 4794) en 2.224 woningen (2015: 2.192). 20% van de inwoners is 65+ (Rotterdam 16%), 78% heeft geen migratieachtergrond (Rotterdam 47%). Naar verwachting zal deze bestuursperiode de 5.000^e inwoner welkom worden geheten. Het particuliere woningbezit is hoog: ongeveer 65%. Pernis is letterlijk een dorp in de haven, omsloten door de Nieuwe Maas, de industriegebieden en de rijkswegen A4 en A15. Met de metro is het slechts twintig minuten naar het centrum van Rotterdam. De groene gordel, de historische lintbebouwing en de ligging aan het water maken Pernis tot een aantrekkelijk dorp om in te wonen en te recreëren.

In het Pernisse Park (aan de zuidkant van Pernis) bevinden zich onder andere de Wijkspportvoorziening/Huis van de wijk, het openluchtzwembad, een speeltuin en een kinderboerderij. Binnen het historisch lint zijn voornamelijk eengezinswoningen te vinden en enkele appartementencomplexen. Aan de waterkant staat een woontoren met een schitterend uitzicht op de rivier. Pernis heeft naar verhouding weinig inwoners met een niet-westerse achtergrond. Het dorps karakter van Pernis komt tot uiting in een actief verenigingsleven met diverse sportclubs en vele activiteiten die enthousiaste bewoners voor het hele dorp organiseren.

Terugblik 2018-2022

Bij het aanbieden van de wijkagenda 2018-2022, zijn onderstaande (ER-)doelen en prioriteiten geformuleerd, met als doel om Pernis naar de toekomst toe een vitale kleine kern te laten zijn.

Wijkagenda doel

LevendigER Pernis

Voor buitenstaanders is Pernis vaak letterlijk en figuurlijk een gesloten dorp. Dit terwijl de Pernissers zelf trots zijn op hun dorp en het graag willen laten zien. Het doel was en is om buitenstaanders meer met Pernis kennis te laten maken. Een eerste kennismaking met dit mooie dorp zal hopelijk ook leiden tot het verleiden van toekomstige nieuwe bewoners. Niet alleen op het Madroelpark zullen nieuwe inwoners van buiten Pernis neerstrijken, ook op andere plekken in het dorp zullen inwoners komen wonen, die van oudsher geen binding hebben met het dorp.

Stand van zaken

Helaas heeft de Coronaperiode de afgelopen twee jaar een negatief effect gehad op tal van activiteiten. Wel is er met een groot aantal verenigingen gesproken over de vitaliteit en toekomst van hun vereniging en hebben diverse verenigingen een bewonersinitiatief toegekend gekregen.

Wijkagenda doel

Toekomst bestendigerER en duurzamer wonen (kleine kernen aanpak)

Voor een goed functionerend dorp is het van belang dat inwoners er een wooncarrière kunnen maken. Dit houdt in dat je als starter op de woningmarkt terecht kunt en voor een eerste woning niet het dorp moet verlaten. Een goede mix van koop en huur is hierbij het uitgangspunt. Daarnaast is beschikbaarheid van een kleine of grotere eengezinswoning voor jonge gezinnen noodzakelijk. Woningbouw op Madroelpark is dan ook een must en prioriteit nummer 1. Het is helaas niet gelukt de waterbus door te trekken naar Pernis, maar blijft wel op het verlanglijstje staan. Als sluitstuk in de wooncarrière zijn voldoende ouderenwoningen en levensloopbestendige woningen nodig, zodat Pernissers die hun gehele leven in Pernis hebben gewoond niet alsnog het dorp moeten verlaten om een geschikte woning te vinden.

Stand van zaken

De planvorming voor Madroelpark is gestart. Daarnaast is gesproken met Woonbron over de sloop/nieuw locatie 't Waterschip. Hierbij wordt ook gekeken naar de naastgelegen woningbouwlocatie 'Velsenaerstraat' in combinatie met het ouderencomplex 't Havenlicht. Het is de bedoeling om hier circa vijftien appartementen te bouwen.

Verder zal naar verwachting begin volgend jaar de eerste paal worden geslagen voor zes grondgebonden woningen op het Arie den Arendplein. De nieuwbouwwoningen aan de Vermaetweg zullen medio 2023 allemaal zijn opgeleverd.

Wijkagenda doel

AantrekkelijkERE Leefomgeving

Bij het maken van een wooncarrière in het gebied is het ook van belang dat voorzieningen op orde zijn en dat het aantrekkelijk is om er te verblijven en nieuwe inwoners aan te trekken. Het aanpakken van het Arie den Arendplein, metroplein en de waterkant (prioriteit) zijn hierbij onlosmakelijke schakels. De winkels op de G.A. Soetemanweg functioneren als het centrum voor de dagelijkse boodschappen.

Stand van zaken

Het inrichtingsplan voor de waterkant is afgerond en in 2022 werd een start gemaakt met de uitvoering. Verder wordt gewerkt aan de tweede fase van het metroplein. De standplaatsen van het Arie den Arendplein zijn naar de G.A. Soetemanweg verplaatst en hebben de winkeliers aan de G.A. Soetemanweg zich verenigd. Daarnaast heeft een trainee een ambitiedocument voor Pernis en de twee andere kleine kernen gemaakt (prioriteit).

Wijkagenda doel

BetERE kansen voor de jeugd

Vanuit de gedachte 'De jeugd heeft de toekomst' dient het niet alleen voor jongeren aantrekkelijk te zijn om op te groeien tot grofweg het achttiende levensjaar, maar zal voor de jongeren die in Pernis willen blijven wonen ook een wooncarrière gemaakt moeten kunnen worden. Het blijft de vraag hoe de werkgelegenheid zich in de (nabije) toekomst zal ontwikkelen. Meer dan op andere vlakken zal hier een vinger aan de pols gehouden moeten worden en bekeken moeten worden hoe kinderen op de basisschool zo goed mogelijk op hun toekomst kunnen worden voorbereid. Hierbij is al een stap gezet met bijvoorbeeld technisch Lego-onderwijs. Een punt van aandacht is en blijft het drugs- en alcoholgebruik onder jongeren. Een gezamenlijke aanpak met de Directie Veilig, het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, wijkraad en de gebiedsorganisatie en de verenigingen in het dorp, moeten de jeugd en jongeren van Pernis een goede basis geven.

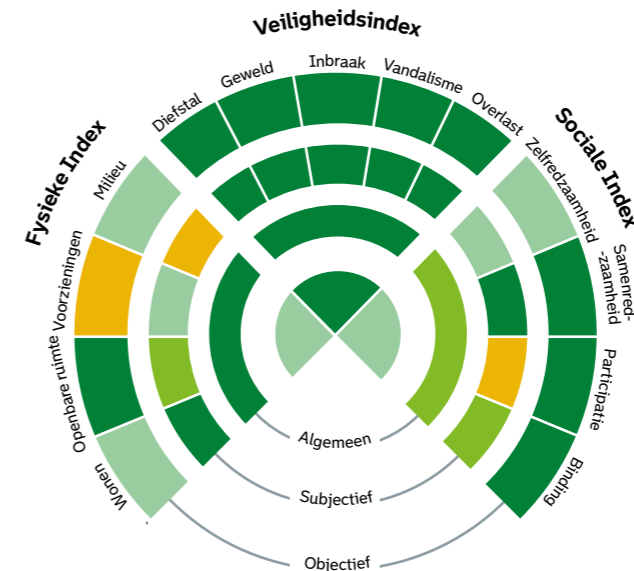
In 2021 is met verschillende verenigingen gesproken hoe zij de aankomende jaren vitaal kunnen blijven. Hiervoor zijn verschillende bewonersinitiatieven toegekend. Ook is met Pernis-Kids gestart. De politie en brandweer hebben verschillende voorlichtings-bijeenkomsten gehouden. Verder is een start gemaakt met het project gezonde levensstijl. Dit zal in 2023 worden voortgezet. Dit is een prioriteit samen met het vitaal maken van de verenigingen.

Kleine Kernen Aanpak

Recent hebben de drie voorzitters van de kleine kernen het ambitiedocument 'Nieuwe Buitenkans, Investeren in de kleine kernen in de nieuwe raadsperiode' aan het gemeentebestuur aangeboden. Hierin wordt duidelijk beschreven waar de uitdagingen en kansen voor de kleine kernen in zijn algemeenheid en Pernis in het bijzonder liggen. De hierboven genoemde prioriteiten sluiten naadloos aan bij de vijf verbindende thema's voor de havendorpen (pagina 11-15) van het ambitie document dat begin 2022 aan het gemeentebestuur is aangeboden.

De overkoepelende thema's voor de kleine kernen zijn: Zelfbewuste dorpen in de haven, Duurzaamheid en energietransitie, Vitaliteit, Aantrekkelijkheid en Infrastructuur en bereikbaarheid. Hierbij wordt zowel binnen de gemeente, maar ook in de kleine kernen, door betrokken ambtenaren gedurende de gehele looptijd (tot 2030) de volgende maatregelen als kernwaarden beschreven om de constante aandacht voor de positie van de kleine kernen te waarborgen:

1. Kleine kernen specifiek in stedelijk sectoraal beleid (alle clusters);
2. Kleine kernen laten aansluiten op regio waar wenselijk en nodig;
3. Externe partijen worden betrokken bij Kleine Kernen Aanpak (bijvoorbeeld woningcorporaties en bedrijven);
4. Communicatiestrategie en uitvoering;
5. Participatie met ruimte voor de unieke identiteit van de wijk.

Wijkprofiel Heijplaat

Staat van de wijk

De Staat van de wijk beschrijft de huidige (woon-) situatie van de 39 wijkraadswijken van Rotterdam. Het wijkprofiel is het uitgangspunt voor de informatie in de Staat van de wijk. De informatie van het wijkprofiel wordt aangevuld en geduid met een combinatie van data, ervaringen en signalen vanuit de gemeentelijke organisatie en professionals werkzaam in de wijken. Zo ontstaat een overzichtelijk beeld van de wijk, met ruimte voor de unieke identiteit van de wijk.

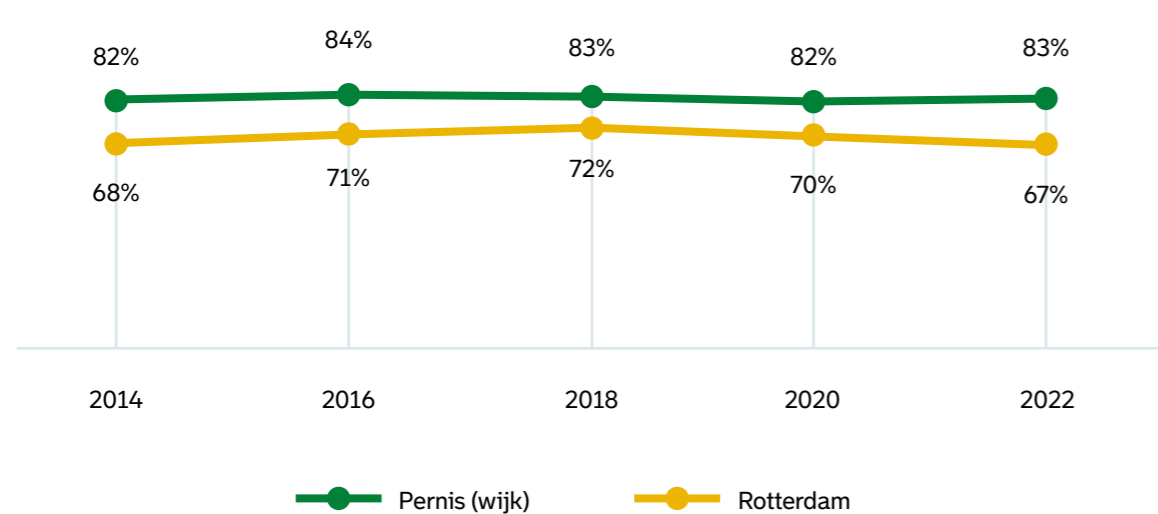
Pernis

Bevolking

- In Pernis wonen 4.886 inwoners.
- 11% in Pernis heeft een niet-westerse migratieachtergrond. 78% in Pernis heeft geen migratieachtergrond.
- De leeftijdssamenstelling van Pernis komt relatief goed overeen met het gemiddelde van Rotterdam.
- Pernis kent relatief weinig eenpersoonshuishoudens (34%).

Fysiek (Woningen, openbare ruimte en voorzieningen)

- In Pernis is 21% van de woningen in beheer van woningcorporaties. Is 67% van de woning in bezit van een eigenaar-bewoner en 13% is particuliere huur.
- De gemiddelde WOZ-waarde per m2 in Pernis ligt met € 2.225 onder het gemiddelde van Rotterdam (€2.712).
- Het percentage kwetsbare meergezinswoningen (0%) ligt lager dan het gemiddelde in Rotterdam (23%). Dit percentage is de afgelopen jaren gelijk gebleven.
- 83% van de inwoners is tevreden over de huidige woonsituatie.
- Het percentage kleine eengezinswoningen met een woonoppervlak van minder dan 75m² is in Pernis 24% (3% in Rotterdam). Deze kleine woningen hebben een relatief kwetsbare positie (in de toekomst) op de woningmarkt, omdat ze vaak niet aan de eisen van de tijd voldoen.
- Het percentage huishoudens dat tevreden is met het aanbod van voorzieningen (64%) ligt boven het gemiddelde van Rotterdam (48%). Deze voorzieningen staan wel onder druk. Als een voorziening verdwijnt komt er niet snel een nieuwe voor terug.

% inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie

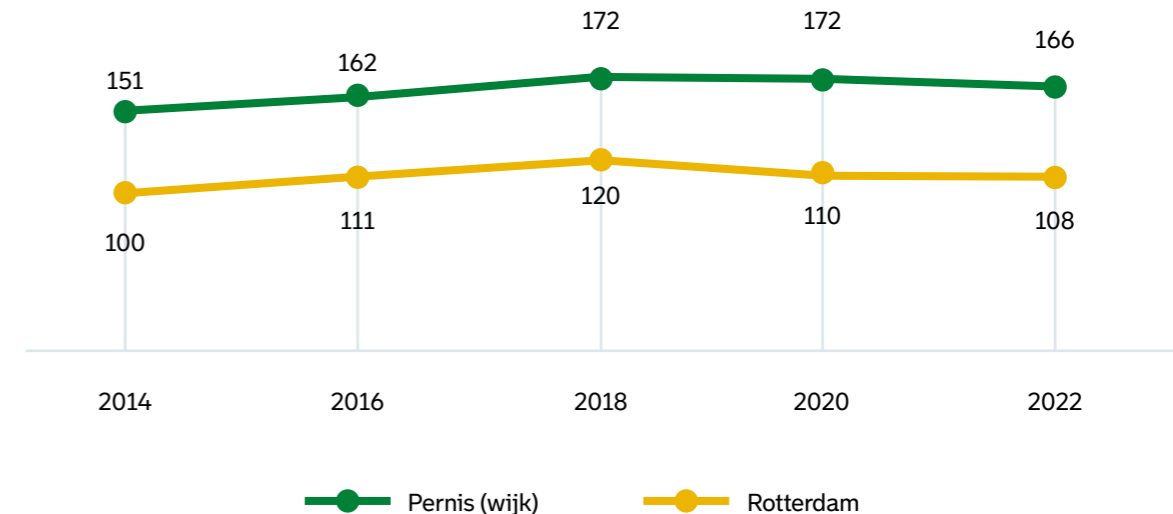
- 81% van de huishoudens geeft aan dat openbaar vervoer (ruim) voldoende aanwezig is in Pernis. Het behouden van de spitslijn blijft wel een aandachtspunt.
- De waardering van bewoners over de kwaliteit van de openbare ruimte ligt hoger dan het gemiddelde van Rotterdam (88) met een score van 90. Openbare ruimte (subjectief) gaat net als gemiddeld Rotterdam al jaren naar beneden en ligt dan ook bijna gelijk (Pernis 2022: 90, Rotterdam 2022: 88). De ervaren overlast van rommel en vuil door de jaren heen loopt hier gelijk op met Rotterdam.
- Inwoners ervaren met name overlast door hondenpoep op straat en zijn ontevreden over het onderhoud van fietspaden en stoepen.
- In Pernis bevindt 78% van de woningen zich in een geluidscontour vanaf 55 db (55% in Rotterdam). 19% van de huishoudens geeft aan zelf veel overlast te ervaren van stank veroorzaakt door bedrijven en of industrie. In geheel Rotterdam ligt het gemiddelde op 3%. 18% van de huishoudens geeft aan geluidsoverlast van bedrijvigheid te ervaren (Rotterdam 5%). Geluidsoverlast, maar ook andere milieu- overlast vanuit de omgeving is een constant zorgpunt.

Veiligheid

- Inwoners in Pernis voelen zich relatief vaak veilig. De algemene veiligheidsbeleving in Pernis is 166 en ligt daarmee hoger dan het Rotterdams gemiddelde (108).
- De veiligheidsindex scoort ruim boven het gemiddelde van Rotterdam en komt redelijk overeen met de andere kleinen kernen. Toch worden door het jaar heen zaken gemeld in verschillende overleggen over jongeren- en drugsoverlast. Voor een goed inzicht in de problematiek is het noodzakelijk dat meldingen worden gedaan bij de betreffende instanties.
- Het aantal overlastmeldingen per 1.000 inwoners is met twintig lager dan het Rotterdams gemiddelde (57).

Werk en inkomen

- Het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen in Pernis is met € 30.600 net boven het Rotterdams gemiddelde (€ 29.000).
- Het percentage inwoners (6%) met een laag inkomen ligt onder het Rotterdams gemiddelde (19%).
- Het percentage huishoudens (3%)¹ met een bijstandsuitkering ligt onder het Rotterdams gemiddelde (11%).

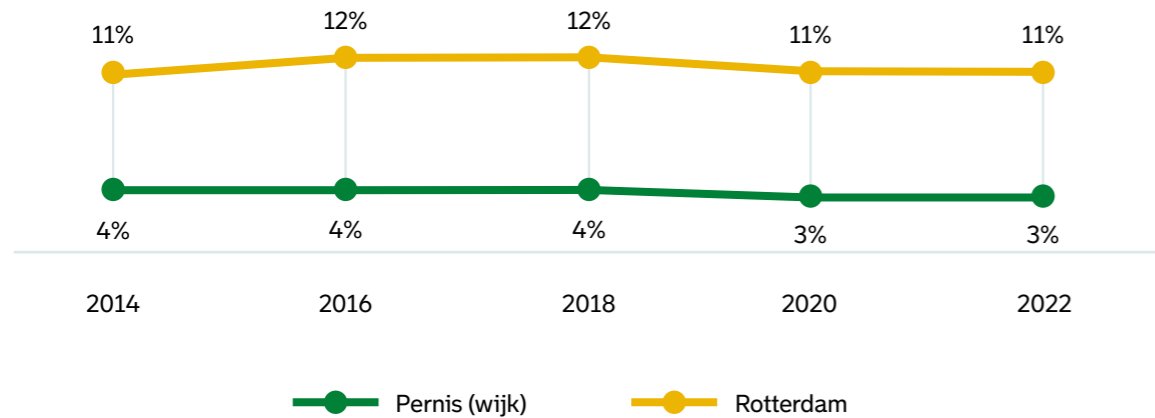
Veiligheidsbeleving (index)

Sociaal

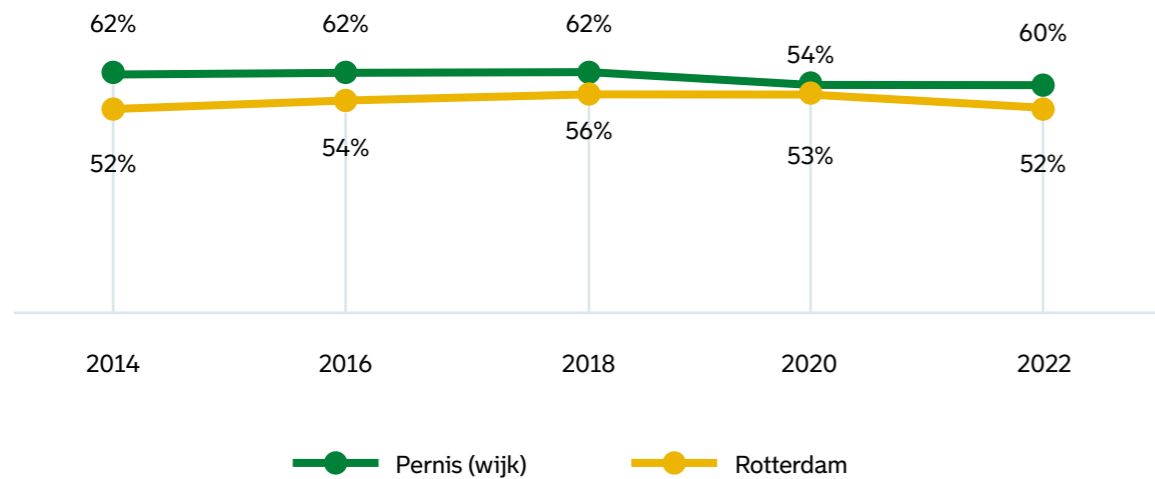
- Het percentage jongeren met een startkwalificatie (56,8%) ligt onder het gemiddelde van Rotterdam (62,6%).
- Pernis kent een lager percentage (1,5%) nieuwe voortijdige schoolverlaters (12 tot en met 22-jarigen) dan het Rotterdams gemiddelde. Dit lijkt een gevolg te zijn van een iets andere bevolkingsopbouw. Daarnaast vinden jongeren uit Pernis gemakkelijker een baan en verlaten daarom voortijdig hun opleiding. Meer jongeren volgen mbo, daar verlaten jongeren eerder hun opleiding.
- 77% van de inwoners is tevreden met de kwaliteit van hun leven. Het algemene oordeel over de kwaliteit van het leven is 92. Dit ligt gelijk aan het gemiddelde van Rotterdam (93). Deze score is gedaald ten opzichte van 2020 (108).
- 25% van de inwoners ervaart een slechte gezondheid. Dat is meer dan gemiddeld in Rotterdam (19%). 11% zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren (Rotterdam: 8%).
- Bewoners van Pernis sporten gemiddeld meer per week (61%) dan bewoners van andere wijken (55%). Inwoners zijn meer gaan sporten dan in 2020 (42%).
- In Pernis zijn de cijfers op het gebied van zelfredzaamheid hetzelfde gebleven ten opzichte van 2020.

- De score voor subjectieve samenredzaamheid is in Pernis toegenomen sinds 2020. De score voor objectieve samenredzaamheid is ook toegenomen sinds 2020.
- 21% van de inwoners van Pernis verleent mantelzorg. 60% verleent burenhulp.
- 20% van de bewoners is actief in een bewonersinitiatief. Het gemiddelde van Rotterdam is 20%.
- Binnen de sociale index is een achteruitgang (gemeentebreed) waar te nemen op het gebied van Participatie (subjectief). Dit thema gaat erover hoe bewoners de eigen participatie in de samenleving persoonlijk beleven. Het geeft een beeld van het oordeel van bewoners over hoe zij zelf meedoen in de samenleving en ook de vraag of zij zich in de samenleving geaccepteerd voelen. Het gaat hier om twee dingen, oordeel over de eigen deelname aan de samenleving (dit is in Pernis gedaald van 110 in 2020 naar 72 in 2022 en in Rotterdam van 86 in 2020 naar 72 in 2022) en oordeel over de ervaren discriminatie (dit is zowel in Rotterdam als in Pernis met enkele punten teruggelopen). Vooral nog wordt aangenomen dat de coronaperiode hier een belangrijke rol in heeft gespeeld.
- 60% van de inwoners zegt trots te zijn op de eigen buurt. 68% zegt zich verbonden te voelen met de buurt.

¹ In het Wijkprofiel wordt het percentage inwoners dat een bijstandsuitkering heeft op huishoudensniveau gemeten. Daarom kan het percentage dat hier wordt gerapporteerd en geduid afwijken van de cijfers die cluster Werk en inkomen rapporteert.

% huishoudens met een bijstandsuitkering

% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt

Staat van de wijk

Bij de indicatoren in de tabel op de volgende pagina's zijn ook de andere kleine kernen meegenomen voor een goede vergelijking.

Indicatoren:	Jaar	Pernis	Rozenburg	Heijplaat	Hoek van Holland	Rotterdam (stad)
Bevolking						
Aantal inwoners	2021	4.886	12.494	1.724	10.407	651.269
Aantal huishoudens	2021	2.259	5.737	827	4.848	326.419
% geen migratieachtergrond	2021	78%	76%	58%	85%	47%
% westerse migratieachtergrond	2021	11%	12%	13%	9%	14%
% niet-westerse migratieachtergrond	2021	11%	13%	30%	6%	39%
% inwoners 0 tot en met 15 jaar	2021	15%	16%	19%	15%	16%
% inwoners 15 tot 75 jaar	2021	76%	74%	75%	75%	78%
% inwoners 65 en ouder	2021	20%	22%	15%	25%	16%
% inwoners 75 en ouder	2021	9%	10%	6%	11%	7%
% eenpersoonshuishoudens	2021	34%	35%	38%	37%	48%
Paar zonder kinderen (% huishoudens)	2021	30%	30%	25%	30%	21%
Paar met kinderen (% huishoudens)	2021	26%	25%	22%	25%	19%
Eenoudergezin (% huishoudens)	2021	9%	10%	13%	8%	11%
Woningen						
Aantal zelfstandige woningen	2021	2.224	5.791	816	4.811	304.505
Woningverdeling naar bezit						
% woningen van woningcorporaties	2021	21%	40%	63%	41%	43%
% woningen particuliere huur	2021	13%	9%	6%	11%	24%
% eigenaar-bewoners	2021	67%	51%	31%	47%	33%
Woningindeling naar bouwjaar (vijf categorieën, %)						
Tot 1945	2021	40%	2%	40%	9%	31%
1945 - 1968	2021	39%	41%	10%	26%	21%
1969 - 1979	2021	3%	33%	0%	19%	9%
1980 - 1999	2021	3%	17%	20%	26%	27%
Vanaf 2000	2021	16%	8%	30%	20%	13%
% kwetsbare meergezinswoningen	2021	0%	0%	10%	2%	23%
Gemiddelde WOZ-waarde per m ²	2020	€ 2.225	€ 2.073	€ 2.097	€ 2.631	€ 2.712
% dat zegt tevreden te zijn over de huidige woonsituatie (inclusief woning, buurt, mensen, voorzieningen)	2021	83%	77%	66%	80%	67%
Voorzieningen						
% huishoudens dat zegt tevreden te zijn over het aanbod voorzieningen tezamen	2021	64%	51%	17%	54%	48%
% vindt medische eerstelijnszorg voldoende aanwezig	2021	93%	91%	20%	86%	87%
% vindt winkels dagelijkse boodschappen voldoende aanwezig	2021	79%	92%	34%	82%	88%
Aantal arbeidsplaatsen in de wijk	2021	662	2.147	372	3.078	384.170
% m ² van objecten met niet-woonfunctie	2021	13%	17%	12%	35%	38%

¹ Participatiewet

² WW, Participatiewet, WAO

³ Zoals Wmo, Jeugdwet, Participatiewet

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op wijkprofiel.rotterdam.nl.

Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.

Indicatoren:	Jaar	Pernis	Rozenburg	Heijplaat	Hoek van Holland	Rotterdam (stad)
Werk en inkomen						
Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen	2019	€ 30.600	€ 30.000	€ 26.100	€ 33.600	€ 29.000
% lage inkomens (= % tot 110% sociaal minimum)	2019	6%	9%	17%	9%	19%
Niet werkende beroepsbevolking (15-75 jaar)	2019	6%	7%	13%	6%	13%
% huishoudens met bijstandsuitkering ¹	2021	3%	5%	9%	5%	11%
% huishoudens met inkomensbron uitkering ²	2019	6%	7%	14%	7%	14%
% bewoners (18+) met schulddienstverlening	2021	0,3%	0,4%	0,4%	0,2%	0,8%
Jeugd en onderwijs						
% 0 tot en met 3 jaar	2021	4,1%	3,7%	6,4%	3,8%	4,4%
% 4 tot en met 11 jaar	2021	7,8%	8,7%	9,8%	7,9%	8,4%
% 12 tot en met 17 jaar	2021	6,0%	6,7%	5,3%	6,2%	5,9%
% 18 tot en met 22 jaar	2021	5,4%	5,7%	4,7%	5,1%	7,0%
% jongeren met een startkwalificatie (18 tot en met 22 jaar)	2020	56,8%	57,6%	49,4%	62%	62,6%
% voortijdige schoolverlaters (12 tot en met 22 jaar)	2019-2020	1,5%	2,9%	2,9%	1,8%	2,5%
Aantal incidenten jeugdoverlast (per 1.000 inwoners)	2019	4	8	4	11	9
% jeugdigen met Jeugdreclasseringsmaatregel	2019	0,3%	1,9%	0,0%	1,0%	1,3%
% HALT-verwijzing (12 tot en met 17-jarigen)	2019	3,0%	1,0%	1,0%	2,0%	2,0%
Veiligheid						
Overlastmeldingen leefmilieu (per 1.000 inwoners)	nov 2020- okt 2021	20	37	51	33	57
% ervaart overlast door jongeren in de eigen buurt	2021	2%	14%	15%	8%	14%
% ervaart drugsoverlast in de eigen buurt	2021	4%	8%	2%	6%	12%
% ervaart overlast door omwonenden	2021	3%	8%	7%	6%	12%
Aantal inbraken van woningen (per 1.000 adressen)	nov 2020- okt 2021	1,3	2,2	6,1	8,5	3,5
Aantal openlijke geweldplegingen tegen personen (per 1.000 inwoners)	nov 2020- okt 2021	0,0	0,2	0,6	0,4	0,4
Aantal mishandelingen (per 1.000 inwoners)	nov 2020- okt 2021	1,0	2,6	3,5	2,2	3,7
Aantal overvallen (per 1.000 inwoners)	nov 2020- okt 2021	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Veiligheidsbeleving (index)	2021	166	138	167	149	108

¹ Participatiewet
² WW, Participatiewet, WAO
³ Zoals Wmo, Jeugdwet, Participatiewet

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op wijkprofiel.rotterdam.nl.
Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.

Indicatoren:	Jaar	Pernis	Rozenburg	Heijplaat	Hoek van Holland	Rotterdam (stad)
Welzijn en participatie						
% bewoners dat zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven	2021	77%	84%	83%	83%	78%
% bewoners die mantelzorg verrichten	2021	21%	15%	14%	22%	15%
% bewoners dat zegt een slechte gezondheid te ervaren	2021	25%	19%	22%	18%	19%
% bewoners dat zegt sterke gezondheidsbelemmeringen te ervaren	2021	11%	11%	7%	8%	8%
% bewoners die wekelijks sporten	2021	61%	58%	43%	62%	55%
% bewoners die burenhulp verlenen	2021	60%	48%	46%	56%	46%
% bewoners die actief zijn als vrijwilliger	2021	37%	24%	15%	23%	21%
% bewoners die actief zijn in een bewonersinitiatief	2021	20%	14%	24%	21%	20%
% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt	2021	60%	47%	58%	58%	52%
% bewoners dat zegt zich verbonden te voelen met buurt	2021	68%	49%	60%	61%	50%
% huishoudens dat geen gebruik maakt van voorzieningen sociaal domein ³	2019	81%	76%	76%	75%	74%

¹ Participatiewet
² WW, Participatiewet, WAO
³ Zoals Wmo, Jeugdwet, Participatiewet

Deze en meer cijfers zijn terug te vinden op wijkprofiel.rotterdam.nl.
Op deze website kun je ook de definities en bronnen vinden van de indicatoren.

Signalen uit de wijk

Introductie

Elke dag vertellen bewoners van Rotterdam wat zij vinden van wat er in hun wijk gebeurt. Via complimenten vertellen bewoners waar zij tevreden over zijn. Ook vertellen zij wat er beter kan. Deze feedback noemen we klantsignalen. Deze complimenten en signalen kunnen wij per wijk onderzoeken. Ook leveren sommige bewoners eigen ideeën aan om hun wijk te verbeteren (verbeterinitiatieven). De paragraaf hieronder bevat de belangrijkste signalen van bewoners uit Pernis over de in de Staat van de wijk aangegeven onderwerpen, verdeeld over maximaal 3 hoofdthema's. Het gaat hier om echte feedback, zo ingeleverd door bewoners of opgeschreven door medewerkers van 14 010. Het afgelopen jaar hebben de 4.886 bewoners van Pernis samen 307 signalen afgegeven aan de Gemeente Rotterdam.

1. Opruimen, afval en onderhoud

In totaal gaven bewoners van Pernis in 2021 106 signalen af over het onderwerp Opruimen, afval en onderhoud. Dit is ongeveer 18% van het totaal aantal signalen en is daarmee het onderwerp met de meeste signalen. De meeste signalen gaan binnen dit onderwerp over onderhoud omgeving en vuil/ongedierte overlast.

1.1. Onderhoud omgeving

Bewoners van Pernis geven aan dat het onderhoud van de buitenruimte beter moet. Ze zouden graag zien dat het groen ook vaker onderhouden wordt. Veel signalen gaan over onkruid en bomen die overlast veroorzaken. De quotes hiernaast vatten goed samen wat bewoners van Pernis de gemeente vertellen over het onderwerp groenonderhoud buitenruimte

'Verzoek om meer schoon te maken in de buitenruimte. Mevrouw is mantelzorgen van iemand die op de wijk woont. De buurt wordt slecht onderhouden. Vaak glas op straat en troep. Het verzoek om elke week of regelmatig te onderhouden.'

'Meneer heeft een melding buitenruimte gemaakt over een parkeerplaats wat vol staat met onkruid. Er is als reactie gegeven dat het geen gemeentegrond is daarom gaan ze ook geen werkzaamheden verrichten. Meneer wil nu graag weten van wie het stuk grond is zodat het onkruid alsnog kan worden verwijderd. Het gaat om de parkeerplaats achter.'

'Mevrouw heeft last van onkruid rondom de achterkant van het hek en rondom haar huis. Woonbron is langs geweest en heeft gezegd dat dit onder de verantwoordelijkheid van de gemeente valt. Zou dit weghaalt/gebrand kunnen worden.'

Onderstaande quotes vatten goed samen wat bewoners van Pernis de gemeente vertellen over het onderwerp overlast bomen en snoei beurten.

'Dhr. ervaart overlast van bomen bij zijn woning. Kunnen deze gekapt worden. In de herfst vallen er veel bladeren van de boom en in de bomen gaan vogels zitten. Dit veroorzaakt overlast. De vogels poepen op de auto en de oprit. Nu met de storm zijn er grote takken op de oprit van de woning gevallen. Op dit moment geen direct gevaar. In het verleden vaker een melding hierover gedaan. Geen meldingsnummers. Er is niets met de melding gedaan. In de winter is er wel een inspectie geweest. Toen zaten er geen bladeren aan de boom. Er zijn wel wat takken gesnoeid, maar dit is niet de oplossing. De enige oplossing zou zijn de bomen te kappen en eventueel kleine nieuwe bomen of struiken terugplaatsen.'

'Mevrouw vraagt of er een grote boom, flink gesnoeid kan worden, omdat hij gewoon te groot wordt, zeker met veel wind is het wel een beetje eng.'

1.2. Vuil/ongedierte overlast

Er zijn veel signalen over het niet (tijdig) ophalen van grofvuil, waardoor er overlast wordt ervaren. Daarnaast klaagt men over te volle containers. De volle containers zorgen ervoor dat inwoners overlast ervaren van vuil op straat door zakken naast de containers. Verbeterinitiatieven om vuil tegen te gaan worden ook door bewoners van Pernis gegeven. Ten slotte ervaart men overlast met betrekking tot ongedierte. Met name ratten en wespen binnen en rondom de woning. Onderstaande quotes vatten goed samen wat bewoners van Pernis de gemeente vertellen over het onderwerp vuil op straat.

'Mevrouw had een afspraak grofvuil, die is nog steeds niet opgehaald, er is inmiddels ook politie door de burens gebeld.'

'Grofvuil niet opgehaald, afspraak stond voor donderdag.'

'Gisteren stond er een afspraak grofvuil. Is niet opgehaald. Grofvuil staat tegenover de parkeerplaats.'

'Meneer woont in een oudere flat waar een ondergrondse container staat voor de hele flat, ook omringende bewoners gooien hier hun vuil in, met als resultaat dat de container constant vol is en er zakken naast geplaatst worden, die dan weer kapot geprikt worden door de vogels. Meneer vraagt of het mogelijk is om deze container aan te passen en dan de bewoners van de flat hiervan een pasje te geven, zodat zij alleen hun vuil daarin kwijt kunnen.'

Verbeterinitiatieven voor het tegengaan van vuil

'Als bewoner erger ik mij aan zwerfafval, geparkeerde auto's, beperkt beschikbare stoep door geparkeerde auto's en vuilcontainers op vrijdag en woensdag. Bewoners hebben al een aantal x zwerfafval verwijderd om het toonbaar te houden. Auto's die er geparkeerd worden door ouders die hun kinderen naar tegenovergelegen school brengen in combinatie met containers die aan de straat moeten staan zorgen voor gevaarlijke situaties. Daarom wil ik mijn idee voordragen; aan de linkerkant van de ingang een stukje gras betegelen zodat vuilcontainers daar kunnen staan (lees niet in het gras met hondenpoep) waardoor de stoep vrij begaanbaar is voor kinderen die naar school gaan en voor overige voetgangers.'

Onderstaande quotes vatten goed samen wat bewoners van Pernis de gemeente vertellen over het onderwerp last van ongedierte.

'Gaarne afspraak in verband met veel overlast van muizen in woning.'

'Mevrouw heeft een rat in de woning. Men vermoedt dat deze in haar keuken woont.'

'Meneer geeft aan dat hij graag een gedoogbeleid wil aanvragen voor het voeren van eenden en vogels. Want nu is het zo dat alle ratten naar de huizen toetrekken sinds de ganzen en eenden niet meer gevoerd mogen worden. Meneer geeft ook aan dat de rattenvallen niet helpen.'

'Mevrouw heeft last van wespen aan de zijkant van haar woning.'

2. Informatievoorziening

In totaal gaven bewoners van Pernis in 2021 101 signalen af over het onderwerp Informatievoorziening. Dit is ongeveer 18% van het totaal aantal signalen. De meeste signalen gaan binnen het onderwerp Informatievoorziening over communicatie en afspraken nakomen. Het onderwerp Informatievoorziening komt niet voor in het Wijkprofiel. Bewoners geven echter wel signalen af over dit onderwerp. Een aantal voorbeelden van deze signalen worden hieronder weergegeven.

2.1 Communicatie

Bewoners van Pernis geven aan dat bewoners niet goed worden geïnformeerd bij werkzaamheden in de wijk. Onderstaande quote vat goed samen wat bewoners de gemeente vertellen over het onderwerp informeren van burgers met betrekking tot werkzaamheden in de wijk.

'Bewoner wilt graag weten waarom er nog niks bekend is over de werkzaamheden die binnenkort op locatie zullen plaatsvinden, info is niet op de website te vinden en ook zijn de bewoners per brief nog niet op de hoogte gesteld. Graag contact.'

2.2 Afspraken nakomen

Bewoners van Pernis geven aan niet teruggebeld te worden na eerder telefonisch contact. Bij een terugbelverzoek is het de bedoeling dat men de volgende werkdag teruggebeld wordt door de specifieke afdeling waar het onderwerp over gaat. Helaas wordt dit nog niet altijd gedaan, waardoor bewoners hier een negatieve ervaring aan overhouden. De quotes op de pagina hiernaast vatten goed samen wat bewoners de gemeente vertellen over het onderwerp terugbelverzoeken worden niet nagekomen.

'Meerdere terugbelnotities worden niet nagekomen. Meneer heeft meerdere keren gebeld met betrekking tot de melding in de buitenruimte. Hierover zou hij teruggebeld worden maar dat is tot heden nog niet gebeurd. Meneer wenst informatie over de meldingen.'

'Eind juli melding gemaakt over bamboe. Twee weken geleden gebeld dat er niets gebeurt en dat ik teruggebeld wilde worden. Dit zou binnen # werkdagen gebeuren door afdeling. Niets gehoord, even gewacht maar nu ben ik er klaar mee en dien klacht in. Ik wil contact over doorgroeien van bamboe in gemeentelantsoen en het moet weggegraven worden!'

'Burger had een terugbel afspraak staan. Zou maandag gebeld worden, maar de afspraak is niet nagekomen. En dit blijkt niet de eerste keer te zijn en de burger kan nu niet verder wbt de lopende aangezien er wat vraagstukken zijn. Graag contact opnemen.'

2.3 Complimenten

Bewoners van Pernis hebben ook positieve ervaringen na contact met de gemeente Rotterdam. Soms laten ze dat merken door een compliment te geven:

'De uitleg was helder.'

'Afspraken worden goed nagekomen.'

3. Veiligheid en omgeving

In totaal gaven bewoners van Pernis 41 signalen af over het onderwerp Veiligheid en omgeving. Dit is 7% van het totaal aantal signalen. Binnen het onderwerp Veiligheid gaan de signalen vooral over overlast van personen.

3.1 Overlast personen

Bewoners van Pernis geven aan dat er overlast veroorzaakt wordt door personen. Het gaat met name om jongeren die blijven hangen op locaties. De overlast wordt voornamelijk veroorzaakt door harde muziek, scooters en alcohol en drugs. Onderstaande quotes vatten goed samen wat bewoners de gemeente vertellen over het onderwerp overlast van hangjongeren in wijk.

'Schreeuwende dronken mensen, toeterende scooters en auto's.'

'Schreeuwende mensen op terras, harde muziek en coronamaatregelen worden niet of nauwelijks nageleefd.'

'Wij wonen tegenover voetbalvereniging. Er zijn daar regelmatig hangjongeren die enorm veel herrie maken. Nu ook weer: ze steken vuurwerk af, zingen, schreeuwen, et cetera. Ze hangen rond op de tribune.'

'Wij wonen tegenover een voetbalvereniging, in de avond zijn daar jongeren te vinden die tot laat doorgaan. Wij vinden het echt niet erg dat er daar gevoetbald wordt, integendeel, maar na heel laat, en daar gebruiken ze ook zware bass-boxen/geluidsinstallaties wordt het echt vervelend als je s ochtends weer naar je werk moet. De schoolvakanties zijn begonnen, en ze zitten daar nu elke avond tot heel laat.'

Verantwoording

Klantsignalen en complimenten van bewoners liggen vast in tekstdata. Deze tekstdata komen voor in terugbelnotities, suggesties en meldingen van bewoners. Ook in informatieverzoeken, klachten en overlastmeldingen en in onderzoek naar klanttevredenheid komen klantsignalen en complimenten voor. Met behulp van de datatechniek tekstmining wordt inzicht gegeven in de belangrijkste onderwerpen uit alle tekstdata. Hierbij wordt de privacy goed gewaarborgd. Dit geeft ons inzicht in wat men echt vindt dat er goed en slecht gaat in hun wijk. Deze onderwerpen zijn niet statisch, zij veranderen in de tijd. In een dashboard worden de belangrijkste onderwerpen gevisualiseerd. In 2021 gaven Rotterdammers 323.335 klantsignalen en complimenten af. 35% ervan kan worden toegewezen aan een wijk in Rotterdam.

Participatiecirkel

(vormen van participatie)

1. Geen hiërarchie in participatie.
2. Meeweten (informer) is geen vorm van participatie maar wél heel belangrijk.
3. Terminologie die we in Rotterdam gebruiken.

Meeweten

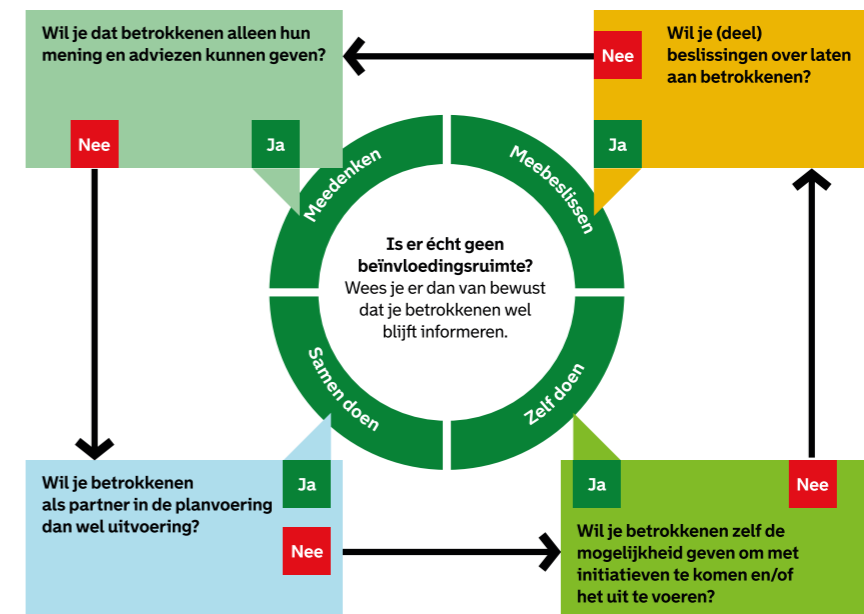
Verstrekken van informatie en toetsen dat het is aangekomen. Is het vindbaar, toegankelijk, begrijpelijk? Scheppen van de randvoorwaarden om toegang te hebben tot informatie en het verwerken ervan. Zorg voor maatwerk en mix, zodat de boodschap aankomt. Het zorgt voor bewustwording van wat er gebeurt in stad en wijk en van het eigen handelingsperspectief. Meeweten is altijd belangrijk, bij iedere vorm van participatie. Zelfs als er op een bepaald moment geen participatie is.

Meebeslissen

(Deel-)beslissingen overlaten aan de Rotterdammer of andere stakeholders. De gemeente geeft binnen vastgestelde kaders het mandaat tot besluit aan een ander. Het gaat ook over de afweging waar de prioriteit ligt: wat wil je extra of nieuw in je stad of wijk? Maar ook: welke keuzes maak je over de inzet van bestaande middelen en opgaven? We spreken hier over participatief subsidiëren en participatief begroten.

Zelf doen

Rotterdamers komen zelf met initiatieven en ideeën. De gemeente ondersteunt initiatieven uit de stad met middelen of advies. Het kan gaan over het door Rotterdamers uitvoeren van gemeentelijke werkzaamheden. Niet bij alle initiatieven is een rol voor de gemeente weggelegd.

Samen doen

De Rotterdammer als participant in de planvorming dan wel uitvoering. Samen eigenaar zijn van het proces met veel ruimte voor de Rotterdammer. Op basis van gelijkwaardigheid, gedeeld eigenaarschap en competenties.

Meedenken

Vragen wat de mening is en hiermee rekening houden in de besluitvorming. Het is niet-bindende input om beleid en projecten te verrijken zodat het zo goed mogelijk aansluit bij de leefwereld van de Rotterdammer. Altijd goed terugkoppelen wat ermee gebeurd is.

Veiligheid en het wijkakkoord

Het maken van een wijkakkoord voor jouw wijk is belangrijk. Dat doe je als wijkraadslid samen met inwoners en partners in de wijk, onder leiding van de wijkmanager. Veel wijkraden zijn al begonnen met het maken van het wijkakkoord of staan op het punt van beginnen. Het wijkakkoord bestaat uit twee delen: het wijkplan dat de wijkraad in concept vaststelt, en de afspraken over participatie bij stedelijke opgaven. Stedelijke opgaven zijn programma's, beleid en projecten met veel effect op de stad. Veiligheid is zo'n opgave. Veiligheid voor alle Rotterdammers is een van de belangrijkste taken van de gemeente en voert deze taak dus ook uit. Wat de stedelijke opgave voor veiligheid betekent voor de wijk, daarover denkt de wijkraad mee. Ook kan de wijkraad in het wijkakkoord afspraken maken over participatie over het Horecagebiedsplan en jeugd(overlast), als dit in de wijk aan de orde is.

Voor meer informatie en meedenken over onderstaande onderwerpen?

Neem contact op met de wijkmanager. Dat geldt ook voor het doorgeven van signalen.

De veiligheidsonderwerpen

1. Cameratoezicht
2. Overlast van mensen op straat
3. Grenzenstellend jongerenwerk
4. Aanpak woonoverlast
5. High impact crimes
6. Voetbal
7. Accounthouders, veiligheidsregisseurs en stadsmariniers
8. Ondernijning
9. Horeca
10. Cyberweerbaarheid
11. Polarisatie
12. Evenementenvergunningen
13. Demonstraties
14. Veiligheidsbeleving

1. Cameratoezicht

Cameratoezicht kan de gemeente inzetten als bijna alle andere mogelijkheden om veiligheid te vergroten niet werken. De mate en vorm van overlast bepaalt waar cameratoezicht komt. En het moet passen binnen het juridisch kader van cameratoezicht. De burgemeester, de politie en het Openbaar Ministerie besluiten of er cameratoezicht komt. Na een incident kan de politie tijdelijk een verplaatsbare camera plaatsen, een zogeheten Mobiele Camera Unit.

De gemeente vraagt de wijkraad een keer in de drie jaar om advies over cameratoezicht in de wijk. Het helpt als bewoners en ondernemers overlast altijd melden bij de gemeente via het Veiligheidsloket | Rotterdam.nl. Dat geeft inzicht in waar een camera moet komen.

2. Overlast van mensen op straat

De wijkraad kan een overzicht ontvangen van de plekken met camera's in de wijk. Ook kan de wijkraad informatie ontvangen over wat er gebeurt met het cameratoezicht. Bijvoorbeeld wie de camerabeelden bekijkt en hoe cameratoezicht helpt misstanden te voorkomen of te stoppen.

De meeste Rotterdammers gaan op een goede manier met elkaar om als zij elkaar tegenkomen op straat. Maar soms veroorzaakt iemand overlast. Dat kan geluidsoverlast zijn, overlast van drugsgebruik of drugsdealen, overlast van groepen jongeren, intimidatie of een andere vorm van overlast op straat. De gemeente accepteert dat niet en pakt samen met politie, boa's, jongerenwerkers en zorgverleners overlast aan. Zodat iedereen zich prettig en veilig voelt op straat.

De gemeente besluit of de overlast wordt aangepakt. En ook op welke manier. Het is erg belangrijk dat bewoners en ondernemers overlast altijd melden via Veiligheidsloket | Rotterdam.nl. Op basis van de meldingen kan de gemeente inschatten waar en op welke manier zij moet inzetten.

3. Grenzenstellend jongerenwerk

Binnen de gemeente werken jongerenwerkers die zich speciaal richten op jongeren die risicogedrag vertonen. Zij voorkomen overlastgevend en delinquent gedrag bij jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 23 jaar. Deze jongerenwerkers werken in alle gebieden, behalve in Pernis en Hoek van Holland.

Signalen en kennis vanuit de wijkraad en haar netwerk helpen om het werk van de jongerenwerker te versterken. Dat geldt ook voor de context van het werk van jongerenwerk. Waar grenzenstellend jongerenwerk wordt ingezet is afhankelijk van informatie van partners van de gemeente en meldingen van bewoners. Het helpt als bewoners en ondernemers overlast altijd melden bij de gemeente via het Veiligheidsloket | Rotterdam.nl. Dat geeft inzicht in waar grenzenstellend jongerenwerk moet komen.

De wijkraad kan horen wat het grenzenstellend jongerenwerk doet en heeft bereikt.

4. Aanpak woonoverlast

De gemeente pakt langdurige en ernstige woonoverlast aan samen met politie, verhuurders en zorgaanbieders. Alle meldingen van woonoverlast die de gemeente ontvangt via het meldpunt woonoverlast, pakt de gemeente of de woningbouwcorporatie op. Het melden van woonoverlast geeft de gemeente en partners dus de kans om de woonoverlast aan te pakken en te stoppen. De wijkraad kan een belangrijke rol spelen in het vergroten van de bekendheid van het meldpunt woonoverlast onder bewoners.

De wijkraad kan promotiemateriaal krijgen over het meldpunt woonoverlast.

5. High impact crimes

De term 'high impact crime' (HIC zijn (gewelddadige) vermogensdelicten, zoals woninginbraken, woningovervallen, winkelovervallen en straatroven. Deze HIC-delicten hebben een grote impact op het slachtoffer, de directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij. De gemeente heeft een aanpak gericht op het voorkomen van dit soort misdaden, nazorg aan alle slachtoffers en begeleiding aan alle daders om herhaling te voorkomen. Vanuit deze aanpak is tijdens het Zomeroffensief en Donkere Dagen Offensief extra aandacht voor het voorkomen van high impact crimes.

De gemeente gaat dan de wijken in waar meer inbraken zijn geweest, een recente inbraak veel invloed op het veiligheidsgevoel in de wijk heeft gehad of waar een tijdelijke piek is geweest. De gemeente creëert op deze manier meer alertheid en weerbaarheid voor bewoners en ondernemers. De gemeente en de grote woningbouwcorporaties hebben afgesproken te investeren in inbraakwerende maatregelen. Inbraakwerende maatregelen zijn bijvoorbeeld het verbeteren van hang- en sluitwerk, het plaatsen van (gevel)verlichting en camera's bij portiekkingangen. De gemeente heeft ook aandacht voor de particuliere huiseigenaren voor het verbeteren van hang- en sluitwerk.

Buurtschouwen is een goede manier om problemen of veiligheidsrisico's in een wijk of rond woningen in kaart te brengen. Bewoners doen dit door samen met bijvoorbeeld de accounthouder, de veiligheidsregisseur, de wijknetwerker, politie en woningbouwcorporaties door de wijk te lopen. Problemen of veiligheidsrisico's zijn dan direct zichtbaar voor alle partijen, waarna zij maatregelen kunnen nemen. De wijkraad kan via de wijknetwerker vragen om zo'n schouw.

Participeren tijdens het Zomeroffensief (ZO) en Donkere Dagen Offensief (DDO) kan. De gemeente gaat met een bakfiets naar wijken waar dat nodig is. De wijkraadsleden kunnen aansluiten bij inbraakpreventie acties en de bewoners in hun wijk hierbij betrekken. Via mijn.rotterdam.nl worden de acties van tevoren aankondigd en de wijkraadcoördinatoren zullen op de hoogte worden gebracht.

De wijkraadsleden kunnen informatie en promotiemateriaal ontvangen over het Zomeroffensief, het Donkere Dagen Offensief en de inbraakwerende maatregelen. De wijkraad ontvangt informatie over het organiseren van veiligheidschouwen.

6. Voetbal

De gemeente is met andere partijen verantwoordelijk voor het bewaken van de openbare orde tijdens voetbalwedstrijden. De gemeente wil dat een voetbalwedstrijd gastvrij en veilig plaatsvindt. Bij wedstrijden met Europese clubs zorgt de politie voor begeleiding van supporters door een wijk via een zogeheten meetingpoint naar het stadion.

Deze route bepaalt de politie op basis van een risicoanalyse. De wijkraad heeft hier geen invloed op.

De wijkraad kan informatie ontvangen over dit beleid. Bewoners en ondernemers kunnen overlastklachten melden via Veiligheidsloket | Rotterdam.nl.

7. Accounthouders, veiligheidsregisseurs en stadsmariniers

In alle wijken zijn accounthouders veilig en veiligheidsregisseurs actief. In de wijken Hillesluis, Bloemhof, Carnisse, Oude Westen en Oud-Mathenesse zijn ook stadsmariniers actief. Het zijn ambtenaren aangesteld om (hardnekkige) veiligheidsproblemen in de wijken op te lossen. Dat is altijd maatwerk. Elke wijk is immers anders. Zij kunnen extra veiligheidsmaatregelen nemen, zoals de inzet pleinstewards, het aanvragen van (tijdelijke) camerabewaking, het organiseren van bewonersavonden of overlastgevendende personen aanpakken. Stadsmariniers hebben een budget dat ze voor het grootste deel inzetten voor activiteiten van bewoners en soms voor het versterken van de inzet van wijkpartners. Voorbeelden zijn: projecten in de buitenruimte, zoals het plaatsen van bloembakken, het organiseren van extra bewonersactiviteiten, zoals pleinbijekomsten en jongerenactiviteiten. De accounthouder, de veiligheidsregisseur en de stadsmarinier werken nauw samen met bewoners om de leefbaarheid en de veilig te vergroten.

In de wijken waar de stadsmariniers werken, kunnen de wijkraadsleden meedenken over de besteding van het budget.

8. Ondernijning

De aanpak van ondernijning is gericht op een veilig, eerlijk, maatschappelijk integer en rechtvaardig Rotterdam waarin het plezierig leven, wonen en werken is.

Bewoners en ondernemers kunnen te maken krijgen met de verleidingen van ondernijning criminaliteit. Jongeren zien een criminele carrière als makkelijke kans om snel rijk te worden. Hele gezinnen zijn soms betrokken bij drugshandel en beheersen hun wijk. Criminelen gebruiken bepaalde branches om hun criminele activiteiten te verhullen. Sommige ondernemingen worden gebruikt als ontmoetingsplaats, werkplaats of dienen als witwasconstructie. Dit misbruik ondermijnt de norm van eerlijkheid en rechtvaardigheid en verslechtert de leefbaarheid. Het heeft een negatief effect op de eerlijke ondernemers, die zich gedwongen zien om hun activiteiten te staken of te verplaatsen.

In de zoektocht naar en aanpak van criminele activiteiten is de gemeente verschillende misstanden tegengekomen waarbij gemeentelijke regels, verordeningen en dergelijke worden overtreden. Denk aan illegale horeca, verkeerd of strijdig gebruik van een pand en overbewing. De aanpak ondernijning criminaliteit draagt bij aan de bestaande handhavingstaken van de gemeente.

Signalen en meldingen van bewoners en ondernemers zijn cruciaal in de aanpak van ondernijning criminaliteit. De wijkraadsleden kunnen signalen van ondernijning criminaliteit melden en dit ook vragen aan het wijknetwerk. De wijkraad kan hierover meer informatie krijgen.

9. Horeca en horecagebiedsplan

Het doel van het horecabeleid is het bewaken van de balans tussen levendigheid en leefbaarheid. De horeca maakt de stad gezellig en zet geen onevenredige druk op de openbare orde en/of het woon- en leefklimaat.

Met de horecagebiedsplannen heeft de gemeente invloed op de ontwikkeling van horeca in een wijk. De gemeente evalueert op dit moment het instrument horecagebiedsplan. Als blijkt dat het horecagebiedsplan (in gewijzigde vorm) blijft voortbestaan, dan worden afspraken gemaakt met de wijkraad over participatie. Dat komt in de nieuwe Nota horecavergunningen van 2023 te staan. Kennis uit het gebied en de wensen van bewoners zijn belangrijk voor een goed horecabeleid.

Als de wijkraad signalen van bewoners krijgt dat de horeca een positieve invloed heeft op de wijk, dat er suggesties zijn over de horeca in het algemeen of over het stedelijk horecabeleid, dan hoort de gemeente dit graag. Ook signalen van overlast van horeca (bezoekers) of ondermijning in de horeca ontvangen we graag van je.

De gemeente is altijd bereid om een toelichting te geven op het stedelijk horecabeleid in de wijkraad. Vanzelfsprekend wordt de wijkraad geïnformeerd over het nieuwe horecabeleid, zoals onlangs over het Uitvoeringsplan horeca.

10. Cyberweerbaarheid

Cyberweerbaarheid is het voorkomen van daders en slachtoffers van digitale criminaliteit. Ook nazorg aan slachtoffers valt daaronder om de invloed zo klein mogelijk te houden.

Inzet op het voorkomen van slachtoffers en daders van digitale criminaliteit zorgt voor een betere online veiligheidsbeleving in de wijk.

Het is mogelijk specifieke projecten voor jongeren, senioren, kleine ondernemers en mogelijke andere groepen te organiseren om (meer) weerbaarheid op digitale criminaliteit te creëren. De wijkraad kan hierom vragen. Ook kunnen bewoners en ondernemers uit de wijk die slachtoffer zijn gratis meedoen aan de proef Cybercrime.

De wijkraad kan een gratis cyber-event voor de bewoners organiseren, als daar behoefte aan is. De gemeente hoort graag van de wijkraad wat er gebeurt in de wijk. Zo sluit het aanbod van de gemeente beter aan op de wensen van de bewoners. Via jouw wijkmanager kan je je zorgen delen of meer informatie ontvangen.

11. Polarisatie

Polarisatie ontstaat als groepen tegenover elkaar komen te staan. Dat is niet erg. Het doel van het beleid op polarisatie is het voorkomen dat polarisatie doorslaat naar maatschappelijke onrust, openbare ordeverstoringen of extremisme. Het is belangrijk dat het effect van gepolariseerde thema's op de wijk minder is. De gemeente is gericht op het sterker maken van verbinding in de wijk en het stimuleren van onderling gesprek. Het doel daarvan is een grotere sociale stabiliteit.

De wijkraden kunnen meedoen aan wijkgesprekken. Zij kunnen informatie krijgen over polarisatie en leren hoe hiermee om te gaan. Wijkraadsleden kunnen al trainingen volgen over polarisatie. Wijkraadsleden kunnen signalen van polarisatie doorgeven aan de gemeente.

12. Evenementenvergunningen

De gemeente beoordeelt aanvragen voor evenementenvergunningen op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening en de Nota evenementenvergunningen. Niet alle evenementen hebben effect op de wijkveiligheid. Dat is afhankelijk van onder andere het type evenement en de exacte locatie.

De wijkmanager geeft advies over aangevraagde vergunningen. In dit advies neemt de wijkmanager graag signalen en gerichte adviezen van de wijkraad mee.

Wijkraadsleden kunnen meer kennis opdoen en inzicht krijgen over rollen en bevoegdheden. Daarvoor zijn al verschillende sessies geweest met de wijkraden. Via jouw wijkmanager kun je ook zo'n sessie verzoeken.

13. Demonstraties

Demonstreren is een groot goed, maar kan ook overlast of onveilige situaties veroorzaken. Elke aanvraag voor een demonstratie beoordeelt de gemeente op basis van de Wet openbare manifestaties (Wom).

De wijkraad heeft geen invloed op dit proces. Wel hoort de gemeente graag vooraf over eventuele zorgen en achteraf over eventuele klachten.

14. Veiligheidsbeleving

In Rotterdam dalen de criminaliteitscijfers. Dat is mooi. Bewoners voelen zich in sommige wijken echter nog steeds onveilig. Het gevoel van veiligheid onder bewoners daalt in sommige wijken. Maar de criminaliteitscijfers dalen ook. Dit blijkt uit het wijkprofiel. De gemeente wil graag dat Rotterdammers veilig zijn en zich veilig voelen. Dat laatste noemen wij veiligheidsbeleving. De gemeente kan helpen de veiligheidsbeleving te vergroten in de wijken. Want hoe groter de veiligheidsbeleving hoe fijner mensen zich voelen. Als wijkraad heb je een belangrijke taak om te signaleren hoe de inwoners de veiligheid beleven.

Als in jouw wijk de veiligheidsbeleving laag is wil de gemeente daar samen met de wijkraad iets aan doen. Wij gaan dan in gesprek met bewoners om samen te bepalen wat werkt in de wijk. We kunnen kijken of er een aanpak veiligheidsbeleving in de wijk past of dat er andere stappen nodig zijn.

Bijlage 5

Stedelijke opgaven van Stadsontwikkeling en ruimte voor afspraken over participatie in het wijkakkoord

Op basis van de begrotingsprogramma's worden hieronder de stedelijke opgaven van Stadsontwikkeling (SO) benoemd. Daarbij wordt aangegeven of er ruimte is om hierover participatieafspraken op te nemen in het wijkakkoord. Dit is aangegeven door te benoemen of er wel of geen participatieruimte is. Dit neemt niet weg dat het altijd mogelijk is om toe te lichten wat wij doen binnen elke opgave en het gesprek te voeren met de wijkraad over wat dit betekent voor een wijk.

N.B. Dit gaat nadrukkelijk om de participatieafspraken tussen wijkraden en gemeente op deze opgaven (op grond van de Wijkverordening op de Wijkraden 2022). Parallel hieraan kan vanuit SO participatie met bewoners of andere partijen worden opgezocht, wanneer de opgave landt in de wijken. Bijvoorbeeld bij projecten buiten op straat of bij woningbouwprojecten. Hierbij houden wij ons voor wat betreft de opgaven die vallen binnen de reikwijdte van de aankomende Omgevingswet aan de Handreiking participatie van de Omgevingswet.

Zie voor meer info over de begrotingsprogramma's: www.watdoetdegemeente.rotterdam.nl/apps/begroting2023.

Begrotingsprogramma Bestaande Stad

Het doel van het programma Bestaande Stad is het realiseren van een aantrekkelijke en prettige leefomgeving voor alle Rotterdammers met veerkrachtige wijken en een toekomstbestendig gebouwde omgeving. Het programma waakt over het cultureel erfgoed en beheert en ontwikkelt waar nodig gemeentelijk vastgoed. Het programma stuurt op de integrale ontwikkeling van de Bestaande Stad vanuit de rol van marktmeester, rentmeester en huismeester.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Toekomstbestendige gemeentelijke vastgoedportefeuille

- SO werkt in afstemming met MO en BCO stadsbreed aan dit doel. Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden. Het gaat hier onder andere om gemeentelijk vastgoed, grond en water, scholen, velden, recreatieterreinen en sport- en recreatiegebouwen, huisvesting voor kunst en cultuur, zorg en welzijn, huisvesting voor de gemeentelijke organisatie.

2. Vitale wijken

- Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden, voor wat betreft het zorgen voor een toekomstbestendige en gedifferentieerde woningvoorraad en voor betaalbare, fijn, en degelijke woningen.
- De aanpak funderingsproblematiek, de kennisontwikkeling (waaronder het vitaliteitsonderzoek) en de naleving van eigenaren op het vlak van onderhoud en verduurzaming kent geen participatieruimte voor de wijkraden.

3. Verstedelijken en verbinden

- Op het faciliteren van ruimtelijke ordening is wel participatieruimte voor de wijkraden. Dit betreft de bestemmings- en omgevingsplannen. Wij houden hierbij rekening met de kaders van de aankomende Omgevingswet.
- Voor wat betreft het faciliteren van de bouwopgave en het bewaken van de ruimtelijke kwaliteit (denk aan welstands- en monumentenbeleid) is geen participatieruimte voor de wijkraden.

4. Eigenheid en erfgoed

- Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden. Dit betreft de bescherming en instandhouding van het beschermd erfgoed, kennisontwikkeling en onderzoek naar onder andere stadsgeschiedenis en cultuur- en bouwhistorie en kennisoverdracht en dialoog hierover met (partners in) de stad.

Begrotingsprogramma Stedelijke ontwikkeling

Woon of ben je regelmatig in Rotterdam, dan zie je het gebeuren: Rotterdam verandert snel. Samen met het aantal inwoners groeit de stad. Belangrijk is dat iedereen hier fijn kan leven, wonen, werken, leren, bewegen en recreëren. Het programma Stedelijke ontwikkeling wil dit in goede banen leiden.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Integraal ontwikkelen van de stad

- Over de Omgevingswet en de uitvoering van de doelen van de omgevingsvisie en de voorbereiding en uitvoering van gebiedsontwikkelingen is wel participatieruimte voor wijkraden binnen de kaders van de Omgevingswet.
- Over de balans tussen maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat (denk aan (ver)koop van grond en erfpacht) is geen participatieruimte.

2. Fijn leven en verblijven in de delta

- Dit doel gaat onder andere over het realiseren van groene en blauwe verbindingen en het verlevendigen van rivieroever, over fietsers en voetgangersbeleid, het groener en klimaatadaptief maken van parken, straten, pleinen en boulevards. Plus over de (milieu) kwaliteit van de leefomgeving (denk aan geluids- overlast, lucht- en bodemverontreiniging). Over de meeste zaken binnen dit doel is er wel participatieruimte voor wijkraden. Hierbij houden we rekening met de kaders van de aankomende Omgevingswet.

3. Goede groei en verbinding

- Over binnenstedelijke groei, openbaar vervoer, bereikbaarheid en doorstroming is wel participatieruimte voor wijkraden.
- Over ruimteverdeling en efficiënt gebruik van schaarse ruimte, betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen is geen participatieruimte.

Begrotingsprogramma Economische ontwikkeling

Dit begrotingsprogramma gaat over het 'verdienvermogen' van Rotterdam. Waarmee verdienen onze bedrijven en ondernemers hun geld en waar kunnen Rotterdammers aan het werk? Het programma zorgt voor de juiste omstandigheden zodat bedrijven en ondernemers in Rotterdam hun werk optimaal kunnen doen. Daardoor komen binnen die bedrijven banen beschikbaar voor Rotterdammers en regiobewoners en dragen we bij aan een schone, innovatieve en circulaire Rotterdamse economie.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Toekomstbestendig en innovatief ondernemerschap

- Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden.

2. Excellent ondernemersklimaat

- Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden voor wat betreft toerisme, horeca en hotels.
- Voor deze onderdelen is geen participatieruimte voor de wijkraden: de economische ontwikkeling van kansrijke sectoren, het aantrekken van bedrijven, congressen en talent en het faciliteren van de circulaire economie en energietransitie.

3. Meer ruimte voor economie

- Dit doel kent wel participatieruimte voor de wijkraden. Het gaat om aantrekkelijke winkelgebieden, innovatieve werkgebieden en toekomstbestendige werklocaties.

Begrotingsprogramma Energietransitie

Rotterdam maakt werk van de energietransitie.

We werken aan langetermijnoplossingen: toewerken naar een klimaatneutraal en fossielvrij Rotterdam in en na 2050 en per 2040 is het stedelijk verkeer in Rotterdam uitstootvrij van schadelijke stoffen (inclusief mobiele werktuigen). We leveren de Rotterdamse bijdrage aan de landelijke reductienorm van -55% in 2030 en zetten voor het stedelijk gebied in op minimaal -25% CO₂-reductie in 2025, gemeten ten opzichte van 1990. Voor de haven zorgen we dat de Rijksambities voor voldoende reductie in 2030 worden ondersteund door onze inzet op innovaties. We zullen de plannen richting 2030 strak monitoren op daadwerkelijke voortgang en omvang. Ook meten we de jaarlijkse uitstoot van het hele Rotterdamse grondgebied. Uiteraard zijn we hierbij afhankelijk van inzet Rijk en EU.

Doelen van dit begrotingsprogramma:

1. Duurzaam energiesysteem

- Voor wat betreft zonnepanelen en windenergie is er wel participatieruimte voor de wijkraden.
- Voor wat betreft warmte- en koudeoplossingen, het werken aan een energiesysteem voor transport, opslag en distributie is er geen participatieruimte voor de wijkraden.

2. Energiesysteem gebouwde omgeving

- Op energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad en andere gebouwen, de warmte-uitvoeringsprogramma's en de wijkaanpakken is er wel participatieruimte voor de wijkraden.
- Op de betaalbaarheid en tegengaan energiearmoede en de concern- en stadsbrede verduurzaming is er geen participatieruimte voor de wijkraden.

3. Energietransitie in mobiliteit

- Dit doel kent geen participatieruimte voor de wijkraden.

4. Duurzame haven en industrie

- Over walstroom en verduurzaming scheepvaart is er wel participatieruimte voor de wijkraden.
- Over elektrificatie (infrastructuur en innovatie), aanlanding Wind op Zee (benodigde infrastructuur) en energiebesparing industrie is geen participatieruimte voor de wijkraden.

Bijlage 6a

Stedelijke opgaven Stadsbeheer algemeen

De afspraken over de participatie bij stedelijke opgaven maken onderdeel uit van het wijkakkoord. Stadsbeheer heeft een format gemaakt waarin per wijk te zien is wat de 'projecten' zijn waarover geparticipeerd kan worden.

Over de buitenruimte zijn (of worden) stedelijke producten zoals de nota Vervangingsinvesteringen, nota Onderhoud Kapitaalgoederen, programma Circulair, Rotterdams Weerwoord, de speelvisie: 'Kom op naar buiten' en het GRP door het college vastgesteld. Uit deze stedelijke producten ontstaan (uitvoerings-)projecten die veelal in (meer)jaarplannen worden vastgelegd. Deze jaarplannen worden jaarlijks geactualiseerd, bijgesteld en vastgesteld.

Stadsbeheer heeft een format gemaakt waarin per wijk, in ieder geval, wordt aangegeven welke projecten en wijkaanpakken er landen op het gebied van integrale rioolprojecten, singuliere (projecten waar in de buitenruimte een onderdeel wordt aangepakt) speelprojecten, Rotterdams Weerwoord en Rotterdam circulair, inclusief het geadviseerde niveau van participatie, conform de participatiecirkel. Het format wordt jaarlijks aangepast op basis van de geactualiseerde, bijgestelde en vastgestelde jaarplannen. Projecten kunnen door diverse omstandigheden schuiven in de tijd.

Wat doet Stadsbeheer

De gemeente Rotterdam beheert de openbare buitenruimte. We houden de stad schoon, heel, veilig en beschikbaar. Dat doen we op basis van stedelijk beleid én met oog voor wijkgericht maatwerk.

Het beleid van de gemeente is gericht op duurzame instandhouding van een bruikbare openbare ruimte in al haar facetten. Rotterdam voert haar beheer uit op basis van het zogenaamde assetmanagement. Daarmee zetten we de budgetten in daar waar dat het hardste nodig is. Voor de riolering maken we iedere vijf jaar het Gemeentelijk Rioleringsplan. In dit plan staat hoe wij ons robuuste watersysteem op orde houden. Daarvoor moeten we onze riolering op tijd vervangen. Gemiddeld vervangen we na zestig jaar de riolering in een wijk. Om de stad voor te bereiden op klimaatveranderingen, komt niet dezelfde buis terug in de grond. We kijken bij rioolvervanging naar de hele buitenruimte en trekken op met andere partijen.

Zo werken we integraal toe naar een klimaatbestendige stad. Over dit stedelijke beleid (het Gemeentelijk Rioleringsplan zelf) doen we geen wijkgerichte participatie. Over de integrale rioolprojecten die hieruit voortkomen doen we wél aan participatie in de betreffende wijk. Ligt er binnen de scope van een rioolproject één of meerdere speelplekken die aan onderhoud toe zijn? Dan worden deze in het integrale rioolproject meegenomen. De participatie over de speelplek wordt vanuit hetzelfde project georganiseerd. Daarnaast zijn er nog veel speelplekken die we de komende vier jaar singulier gaan aanpakken. Deze singuliere speelplekken zijn wel toe aan onderhoud maar liggen niet binnen de scope van een rioolproject. Bij de aanpak van deze singuliere speelplekken doen we ook aan participatie met de betreffende wijk. Hierbij werken we binnen het beleidskader dat de gemeenteraad heeft vastgesteld middels de visie 'Kom op naar buiten'.

Stadsbeheer werkt hard om de buitenruimte toekomstbestendig te maken. Sommige transitie vereisen een extra aanpak. Zo werken het Rotterdams WeerWoord en Rotterdam Circulair aan de stad klaarmaken voor de toekomst. Het WeerWoord doet dat op het gebied van klimaatverandering en werkt veel samen met 'Rotterdam gaat voor groen'. Rotterdam Circulair werkt aan het duurzaam omgaan met producten en grondstoffen. Onderdeel van deze programma's is het samenwerken met de wijk. Beide programma's zijn daarom in verschillende wijken met een Wijkaanpak gestart. In zo'n Wijkaanpak werken we met bewoners en partijen uit de wijk samen om de wijk klimaatbestendiger of meer circulair te maken. Of in een wijk een Wijkaanpak gestart is kan je zien in het bijgevoegde format. Ook wordt uitgelegd wat de Wijkaanpak inhoudt. En mocht er in een wijk wel kansen en draagvlak voor een Wijkaanpak zijn, maar nog geen Wijkaanpak gestart? Dan staan we daar natuurlijk voor open.

Er zijn in ieder geval vier stedelijke opgaves waar op wijkniveau projecten en aanpakken uit voortkomen waarvoor we aan participatie doen:

- Integrale rioolprojecten;
- Singuliere speelplekken;
- Wijkaanpak Rotterdams WeerWoord;
- Wijkaanpak Rotterdam Circulair.

Wijkaanpak Rotterdams WeerWoord

Het Rotterdams WeerWoord staat voor: samen Rotterdam voorbereiden op een extremer klimaat. Dat houdt in dat we als gemeente niet alleen, maar voor, met én door de Rotterdammers de stad weersbestendig te maken. Maar dat we graag samenwerken met de wijkleden, wijkbewoners en wijkorganisaties. Wil jij meedoen door bijvoorbeeld meer groen aan te leggen, schaduwplekken te creëren, wateropvang te realiseren of heb je een ander voorstel of verzoek? Kijk dan eens op www.rotterdamsweerwoord.nl voor inspiratie en informatie of neem contact op via de mail rotterdamsweerwoord@rotterdam.nl.

In zes wijken is de Wijkaanpak van het Rotterdams WeerWoord actief. Dit betekent dat er een klimaatactieteam met coördinator actief is. Dit team haalt de wensen uit de wijk op en koppelt die waar mogelijk aan klimaatadaptieve acties. In Pernis is een dergelijke wijkaanpak **niet** georganiseerd.

Wijkaanpak Rotterdam Circulair

Vanuit circulair is er de wens dat de wijkleden waar we nog niet actief zijn, een concrete handelingsperspectief wordt geboden. Daarvoor is het ook nodig om uit te leggen wat de Circulaire Wijkaanpak precies inhoudt, zodat een wijkraad er een beeld bij kan vormen.

En mocht u in uw wijk wel kansen en draagvlak voor een Wijkaanpak zien, maar er is nog geen Wijkaanpak gestart? Dan staan we daar natuurlijk voor open. Samen met een projectleider Circulaire Wijkaanpak en de wijkmanager kan een vacature worden uitgezet voor een Kwartiermaker Circulair, waarop wijkbewoners kunnen reageren. De kwartiermaker zal in eerste instantie het circulaire netwerk in de wijk van bewoners, initiatieven, leefwerelden en organisaties rond circulair zichtbaar maken, aan elkaar koppelen en versterken. Een wijkanalyse maakt vervolgens duidelijk waar kansen liggen en wat knelpunten zijn. De wijkraad kan over de inhoudelijke opdracht voor deze Kwartiermaker adviseren. Circulaire Wijkaanpak is op dit moment actief in zes wijken. Deze wijkaanpak is **niet** actief in Pernis.

Bijlage 6b

Stedelijke opgaven Stadsbeheer specifiek

Naam	Verwachte start participatie	Voorstel participatievorm
Integrale rioolprojecten		
van Byemontsingel	Project of participatie al in uitvoering	
Groot en Klein Rijnshoofd	2023	Meedenken
Speelprojecten		
Zellingstraat	2023	Meedenken
Cornelis van Dijckstraat (PN1)	2024	Meedenken
Den Brommertstraat (PN1)	Project of participatie al in uitvoering	Meedenken
Schout Eeuwoutstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Schout Eeuwoutstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Schout Eeuwoutstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Smallandstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Roozandstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Madroelstraat (PNS02)	2023	Meedenken
Pernisserpark (PNS05)	2024	Meedenken
Pernisserpark (PNS05)	2024	Meedenken

Kaart rioolprojecten

Kaart speelprojecten

Disclaimer

Projecten kunnen schuiven in tijd. Het format wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van jaarplannen en actuele ontwikkelingen.

Bijlage 7

Input bewoners Wijkakkoord Pernis 2022-2026

Doelen Pernis

1. Levendiger Pernis (vergroten sociale binding en activiteiten)
2. Toekomstbestendiger en duurzamer wonen
3. Aantrekkelijkere leefomgeving (onder andere aanpakken pleinen en waterkant)
4. Betere kansen voor de jeugd

- Binding vinden als nieuwkomer is moeilijk. Veel achterstallig onderhoud openbare ruimte, waardoor wonen minder aantrekkelijk is. Aanpakken van pleinen en waterkant is een goede stap. Duurzaam wonen is een must (ook voor mensen die minder geld te besteden hebben).

- Behoud van groen voor de leefbaarheid en toekomstbestendigheid (groen koelt af en slaat water op).

- Schone wijk → inzet op handhaving hondenpoep en aanpak zwerfvuil.

- Voorzieningen in Pernis uitbreiden (onder andere goede drogist of koffietentje).

- Verzoek plaatsing verkeersdrempels op de Willem Weysingel en eventuele andere noodzakelijke locatie in het dorp.

- Op locatie Oud Pernisseweg een sportief en mooi skatepark maken (toegang kosteloos) ook als ontmoetings- of hangplek voor de jongere jeugd (10 tot en met 18 jaar).

- Zorgen voor eerlijke kansen voor Pernisse jongeren op de huizenmarkt in Pernis. Tegengaan van onderverhuur (erbarmelijke omstandigheden voor huurders/verpaupering buurt en overlast).
- Sport- en buitenspeelfaciliteiten verbeteren en actiever benutten.
- Speeltuin en zwembad behouden en vaker open.
- Tegengaan van overlast vanuit de industrie of door ontwikkelingen als windmolens.
- Pernis collectief verduurzamen (zonnepanelen of door gebruik te maken van de industrie).
- Aanpakken entree Pernis en voormalig JAP, ziet er nu verpauperd uit.
- Realiseren meer activiteiten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en hier bekendheid aan geven.

- Doel 3: Aantrekkelijkere leefomgeving → waterkant
- Losloopegebied bij de waterkant van 1 september tot 1 mei zonder tijdsrestricties.
- Geen bomen kappen bij de Maas voor uitzicht van flatbewoners.
- Plaatsing fitnessstoestellen aan de Maas waar gratis gebruik van kan worden gemaakt (naar voorbeeld van Schiedam).

- Stoepen gangbaar houden voor mindervaliden (rollator en scootmobiel) eventueel door strengere handhaving.

- Doel 1: Levendiger Pernis Behouden aanbod aan activiteiten en evenementen voor kinderen en volwassenen, maar inzetten op ontmoetingsplekken voor de oudere jeugd (behoefte nagaan bij de doelgroep).
- Doel 2: Toekomstbestendiger en duurzaam Voldoende laadpalen en bewoners stimuleren om duurzame initiatieven te ontplooiën.
- Doel 3: Aantrekkelijkere leefomgeving Meer winkels en mogelijkheden voor terrasjes waar je gezellig kunt zitten.
- Doel 4: Betere kansen jeugd zie doel 1.

- Plaatsing ooievaarsnest in of rond het hertenkamp.

- Doel 1: Levendiger Pernis → systeem bewonersinitiatieven weer op de oude manier (= beter voor iedereen).
- Doel 2: Toekomstbestendiger en duurzaam → is ook gevarieerd bouwen (voor iedere portefeuille/gezinsgrootte).
- Doel 3: Aantrekkelijker leefomgeving → meer actie richting bedreigingen van industrie, water en wegen.

- Meer een vuist maken richting de overlastgevers rondom het dorp.
- Kleine 'groeneilanden' in het dorp (zie gevolgen klimaatextremen).

- Aandacht voor gezondheid (bijvoorbeeld via Gezonde Wijkaanpak).

- Onderhoud buitenruimte (park, straten etc.).
- Meer politie/handhavers (meer in de avond met oog op parkeren op de hoeken).
- Meer parkeergelegenheid of bewijs voor bewoners met uitgangspunt één auto per voordeur (is nu 2 of 3).
- Doel 2: Toekomstbestendiger en duurzaam → betaalbaar voor starters en alleenstaanden.

- Meer betaalbare woningen voor Pernissers die in Pernis willen blijven.

- Houd de vinger aan de pols bij de gasboringen van de NAM.

- Genoemde doelen kunnen alle vier een positieve uitwerking hebben. Niet teveel hooi op de vork nemen!

- Creëer een flinke parkeerplaats met fietsenstalling en camerabewaking (voormalig volkstuintencomplex).

- Verbetering wegdek (straten).
- Meer toezicht op parkeren en fietsen op het trottoir.

- Invoering afvalcontainers met pasjessysteem in heel Pernis (in plaats van losse bakken).
- Aanpak geluidsoverlast van haven en A4.

- Betaalbare starterswoningen voor jongeren.

- Behoud zwembad Pernis voor jong en oud.

- Creëren flexibele pool vrijwilligers die inzetbaar zijn voor verenigingen die ze nodig hebben.

■ Aanvulling doelen en acties
■ Ideeën en opmerkingen

■ Aanvulling doelen en acties
■ Ideeën en opmerkingen

- Meer huizen voor ouderen waardoor doorstroom voor jongeren ontstaat.
- Nieuw fietspad langs de Maas alléén voor gebruik fietsers en niet voor auto's (wat nu veel gebeurt).

- Onderhoud buitenruimte → trottoirs te smal in verschillende straten, heggen hangen over de tegels en straattegels liggen scheef.

- Samenwerking gemeente/Woonbron bij uitvoering rioleringsprojecten om bewoners te activeren om gelijk de tuin te vergroenen.
- Vergroening Pernis opnemen in het wijkakkoord.
- Samenwerking gemeente/Woonbron in voortgang project het Waterschip is van belang.
- Samenwerking gemeente/Woonbron → Wijkhub.

- Onderhoud bestrating en groen. Met name onderhoud van het park laat veel te wensen over.

- Het park (zuidzijde Pernis) wordt slecht onderhouden. Met name de paden.
- Voetpaden in het dorp zijn niet altijd goed berijdbaar voor rolstoelen en scootmobiel.
- Het onderhoud van de bomen laat te wensen over. Vooral met deze warme zomer zijn er meerdere bomen (onder andere bij De Bonte Koe) dood gegaan of staan er slecht bij.
- Het gedeelte Ring tussen de Burgemeester van Esstraat en de Vermaetweg zou dit jaar aangepakt worden. Maar tot nu toe is er niets gedaan. Ook geen informatie hierover. Overlast zwaar verkeer duurt al jaren op dit gedeelte (vooral RET bus).
- Gezien het klimaatprobleem is het van het grootste belang om Pernis klimaatbestendiger te maken → meer groen in het dorp.

- Toekomstbestendiger wonen ook voor ouderen.

- Aanvulling doelen en acties
- Ideeën en opmerkingen

Colofon

Maart 2023

Uitgave: Wijkraad Pernis

Ontwerp: zootz

Druk: Veenman +

Gemeente
Rotterdam